

Ա. Յ. Մանուկյան

ՊՈՍՐԱՆՐԱԿԵՑՔ

ՄԻՒԵՆՏԻ ՕՐԱՆ

ԲԱՐԵՎԵՐԱՐԵ

1852

ՊՕԾՊՕԴԱՐ

ՊԻՐ ԱՏԷՄ

ՀԱՖԱԶԱՆԼՐՔ ԻԼԵ ՀՈՒՍՈՒԼԵ ԿԵԼԵՆ

ԹԵՆԱԼԲՔԼԵՐԻՆ

ՄՈՒԽԹԱՍԱՐ ՐԴՈՎԱԼԵՍԻ

ՄՈՒԳԱՍՏԱՐԵ

Իւ պու պօշպօղազ րիսալէսինի թէլիֆ իթմեմիղիլէ՝ միւրատըմըզ միլլէթիմիզի ֆատը իթմեք օլմայրպ, իլլա դայպէթ իթմեք իլէ, նէ գատար ֆէնալբլէր հուսուլէ կէլիր օլտուղինի անդլաթմագ տըր :

Դարար սագլամագ քիշիէ էն էլզէմ պիր մատուէ օլտրագ՝ անը պիլմէյէն ատէմ՝ նաս պէյնինտէ նամատպուլ պիր քիմսէ օլուր . պօշպօղազ իսէ, էքսէրի խիյաֆը՝ սահիհ չէրլինէ սօգարագ հէր քէսին հագգընտէ իթմիրալէր իթմեք իլէ նէ մէրթէ պէ կէնտոխինի ամմէտէն ըէտտ իթմիրմէկէ սէպէպ օլտուղինի սէցլէմէք հաձէթ տէկիլ:

Պու էսովապէ մէպնի, թէլիֆինէ միւթէճասիր օլտուղմըզ իշ պու մուխթասար նագլիմիզին գապուլ օլունմասընէ րէճախտէրիզ, զիրա պունուն իլէ թապ իթմիրէն ատէմէ տախի ճէսարէթ վիրիլմիշ օլտուղի պի իշմիպահ տըր :

ԳՈՍԹԵԹԵՆԻՑԵ

ՄՏՏՀԵՆՏԻՍ ՕՇԱՐ ԹԱՊՀԱՆԻՍԻՆՏԵ

= 1852 =

2012.001.100

ԵՎԱԿԵԼԻ ՔԵԼԵՈ

Պէտ օղու՝ հայիթափմտէ էն էյլէնձէ-
լի մահալ ատտ օլունուր, վէ ախէր մահալէ-
րու պարէն նասըն մէ մուլի սահիհ տիր. զիրա
է վիլա քըշ էյեամընտէ թէաթրօ էյլէնձէսի-
հիս պիր մահալու եօք, վէ պու սէպէպէ
մէպնի թէաթրօ օլուուզը ախշամէլէր Պէյ օղ-
լու չէրէ ֆլի վէ լոբանտաճըլէր տախիս սէվինձ-
լի իսէտէ Վէնի գարու վէ Ասմաթիս Ճանի-
պինտէ իսքեան իտէն ֆամիլէալէրին պա-
զլէրի հայլան քէտէրլիստիրլէր, ինսան կիւ-
րուհունուն պիր զէմանտէ սուրուրէ իրմէ-
սի հէման մուհալ գապիլնտէնտիր. զիրա
օլ թարաֆլէրուէն էյլէնձէյէ կէլէն քիմսէլէր
ֆամիլէալէրինի եալընըզ պրապըրլէր. վէ պու
տախիս միւնձէրէպ պիր քէրֆիէթ տիր քի եա-
լընըլըք ինսանի թապիաթըն տախմա մո-
զարսր տրը, նասըլքի բէք ջօք քիմսէլէր իւչ
տէօրմ գարբուէն այրըլուքատէն սոնդրա եա-
լընըզ գարմամագ իչուն թէգրարէն էվլէնիր-
լէր, սոնդրա բէշիման օլուրլէր. վէլ հասըլ
ինսան տախիս եաբարզընը եթրափը իլէ ջօք
տէֆա վէզն իտէմէզ:

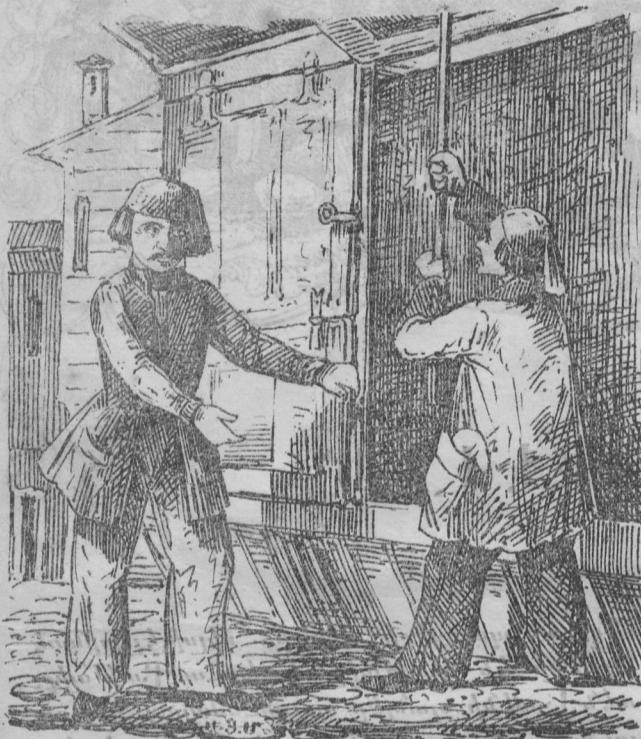
Հ իմսի կէլէլիմ լոբանտաճըլէրին մէպու-
րիէթինէ: Ո՞էզքիւր մահալէրտէն թէաթրօ
սէրինէ կէլէնէլէրտէն պազլէրին Պէյ օղուուն-
տէ ածութէրի եախմաւա ագրապալէրի վար
իսէտէ չօրլէրի տախիս կէրէք ախշագլէրինին
թէթիզանահէն իմմէթզամ իտէմէյիս տոսթ
էվինէ կիթմէղէր. էքսէրխսի տախիս պար օղ-
մամագ եա ախէր ֆիգուլէ կիթմէյի իտէ-

մէզէր. պազլէրի տախիս, սիլսիէլէրինտէ
թէթէնիտէն Պաթօլիք, եախուտ Պաթօլիք-
տէն Կրմէնի օլանլէր պուլունմայըզ Պէյ օղ-
լունտէ ագրապա բէյտա իտէմէմիշտիրլէր.
պու էսպապէ պինակէն լոբանտախէ եաթ-
մազէ գարար վիրիլէր. զիրա տին թէա-
տիր իլէ մահալ թէաթիլի տախիս պիրլիք-
տէ օլուր. էքսէրի Պաթօլիք օլանլէր Պէյ
օղուունա միւնձէրէտ կէշմէլի, վէ Վրմէնի
օլանլէր տախիս գանզը մահայտէ Վրմէնի չող-
իսէ օլ թարափա էլալէթտէ եագլաշմալլ.
վէ պու չէյ թապիի տիր: Վլմի հիքմէթ-
տէ * մահիր օլանլէր տախիս քէպիր վիճուտ
սաղիրի թապաէն ձէլզ իտէր տէյու իս-
պաթ իտէրլէր, հաթմթա պու խուսուսուն
սահիհ օլմասընա պիր ազիմ տէլիլ տախիս շու-
տուր քի պէ օիւք գարբէր քիւչիւք էրէքլէ-
րի ձէլզ իթմէք միւրատընտէ օլուրլէր տախմ,
եախուտ ֆիլ վագը ձէլզ իտէրլէր, էկէր քի
ձէլզ իտիմի գուվիլէթէրի ախէր պիր գուվ-
վէթէ մաղլուա օլմազ իսէ:

Պէօլէճէ մէզքիւր մահալէրտէն թէաթ-
րօյա կիթմէք իսթէյէն քիմսէլէր (էքսէրի
կէնձ օլուրլէր) Պէյ օղուունա կէշմէյէ նիշէթ
իթմթիլէրի կիւն հալի իլէ էքէյի կիսինմիշ-
տիրլէր, չաքին պազէն կէօմէթէրի քիրլի օ-
լուր իսէտէ՝ զիյատէ վազիֆէ իտինմէղէր
զիրա էլպիսէ ձէտիտ օլուուգտէ աչըք բէնքլի

* Գիղէքա իլմի:

պողազ պաղսնըն իւղերինտէ չօքլուք պէլի օլմազ. վէլ հասրւ ոլ կիւնի ախշամ սաաթ օնպիրէ եագլաշոքտէ գաղազ եախուտ պէջազ տիւքքեանընը գաբայլոց

Աթանպուլոան Պէջ օղունա կէչմէյէ գարար վէրիւէր, վէ եքսէրի եքի ահպապուլուէր:

Իպթիտա Պէջ օղունա վասրւ օլտուքլէրի անտէ պիր բօնձնու տիւքքեանընէ կիրմէլի պիրազ իշթահը աշմաք իշուն, յաքին իշթահը աշար եքէն պաղէն սէթըրի վէ եէլէր տախի աչլուր,

զիրա հէր չէյ աղուան պաշար վէ կիթտիքէ զիաստէլէշիր. պու տախի թապիի տիր:

Իօնձնու տիւքքեանընտէ հայլըճա էյէնտէ (բօնձնու տիւքքեանընըն գանտիլէրի) տըշարը չըքըպ պիր լօքանտայէ կիթմէկէ միւրատ իտէրէր. Գագաթ գանդըանա: Պաղսնընըն թաամը էյի, յաքին շարապը ֆէնա, պաղսնընըն շարապը էյի եէմէքլէր տախի ֆէնա տէկիլ ամմա՝ լօքանտատէ եիւզիւնէ պաքըպ ֆէրահ իտէճէք պիր չէյ եօք: Պաղսնընտէ տախի թաամ բէք եէնմէզ տէկիլ, շարապ բէք իշիլմէզ տէկիլ. լօքանտաճը գարընըն պիրազ եաշը կէչկին իսէտէ բէք եիւզիւնէ պաքըլմազ տէկիլ, նիհայէթ պիր ալրէթ տիր, յաքին թաամէրինին ֆիյաթի բէք զիյատէ, չունքի պու եքի ահպապ

պիր տէֆա կիթմիշէր հէր պիր հայնտէն խօնուտ օլմուշ իսէլէրտէ սօնունտէ քիսէտէ օլան ագճէ անճագ քիֆայէթ իթմիշ. պու տէֆա տախի օրայէ կիթմէք իսթէրէր, Գագաթ էլլիլա պիրիպիրէրինին իւղերինտէ օլան ագճէյի անդլամագ միւրատընտէ օլարագ սիւալ իթմէկէ պաշարուէր:

— Պանս պաք, պու ագշամ հանկը լօքանտայա կիտէճէյիդ:

— Պունու սօրմաք յազգմ մը, օ պիր տէֆաքի կիթտիմիդէ:

— Լյի ամմա, սէնին իւղերինտէ զիյատէճէ ագճէ վար մը:

— Ատամ իշինէ պաք, պու կիւն պիրինէ.

պօրճում վարըսը վէրմէտիմ, օ գարա իւս
թիւմտէ գալոր պու կիւն օնու եւրիզ, եա-
լընա պաքալըմ նամոր օլուր :

— Ե՞՞ գատար ալր :
— Պիր եարըմքէսէ ազմէլիք գայիմէ :
— Ծամամ, պէնտէտէ եիւզէլի դուռուշ

գատար վար :

— Իշմէ էյի եա :
— () պիր ագշամ նէ վէրտիբ, եաթըպ
գալքմաք եէմէք իշմէք, հէր չէյ իշինտէ օ-
լորագ :

— Եքի եիւզէլի տէօրիթ դուռուշ օժուզ
տէօրիթ գարայ :

— Լոյլէ իսէ կիտէպիլիրիզ :
— Կիտէրիղ ամտամ իշինէ պագ : Հէմ գա-
լըտա չօք սէ օյլէտի կինէ կէլէճէք օլուրսա-
նըզ պուրայա կէլին տէյի :

— Լոյլէ իսէ կէլ չու բօնճճու տիւքքեա-
նընա կիտէլիմ պիրէր տանէ այաքտէ իշէր չր-
քարըգ :

— Լյի օլուր, պէն տէյէճէյիտիմ, հէմ
պիրաղ լօքանտայա չաքըրձա կիտէրիզ, նէ
տէրսին :

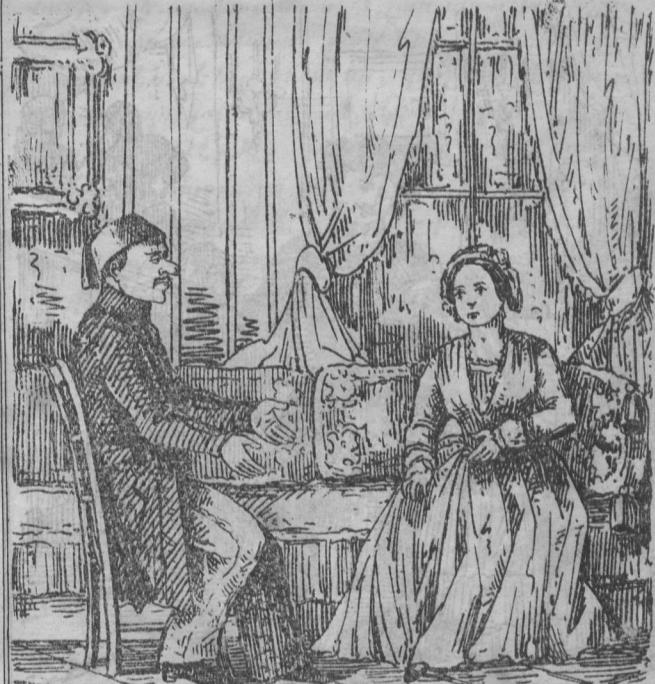
— Կընատըմ աճանըմ :
Կէցա թէաթրօ սէյինէ կէլին պու իքի
հպապէր թէգրար պիր բօնճճու տիւք-
քեանընէ տահա կիրիպ պիր տանէ տէրիբէն
իւչ պէշ տահա իշտիբուն սօնդա տրշարը
չքաքըթէրինաէ եիւրիւմէկէ հայլըձա կիւճ
լիւք չէքէրիտիլէր . Փագաթ անէ տախի գա-
նաաթ իթմէյիպ պիր քաչ բօնճճու տիւք-
քեանընէ տահա զիսարէթ իթմիլէր . Վէ էն
սօնունտէքի բօնճճու իլէ պէցիւճէք պիր
գավլա բէյտա օլուուքտէ՝ թէաթրոյէ կիթ-
մէյի նիցէթ իթմիւիքէն մահպուտէ կիրմէյ
զայլ օլուուլէր :

Ճէմի նաս էյլէնմէք միւրատընտէ օլուր,
ֆագաթ բէք չօղու ուսուլինի պիմէկ իսէ
տէ եինէ ճէհատի էլուէն պըրաքմաղ . Պիրա
քիշ միւրատընը իլէրու կէօթիւրմէկէ տախմ
իւլ էվգաթ զայրէթ իտէր :

Ոէսէլա, պիր իսթիեար ատէմ պիր կէնձ
ամլիքթէ կէնտունի պէկէնտիրմէք միւրա-
տընտէ օլուրագ հէր կիւն թըրաշ օլմոյը միւ-
թատ իթմիշ տիր, սանիէն պաշ թարաֆըն-
տէ իսթիեար բէնքինէ թէպափի օլմուշ նէ
գատար գըլէր պուլունուր իսէ անլէրի եէ-
կեան եէկեան թօքայլը

պիր կիզէ մահալէ աթար . պատէհու սէվ
տիյինի կէօրտիւյի անտէ կէնձ ատէմին գայ-
պինտէ տույուպ վէ անըն թէսիրլի նազար-
էրի միսիլու ոլ տախի ստագըշէր իմրա իթ-
մէքտէ կէզէր

վէ պու հայլէր իլէ չօք տէֆա ույմաղ, պէլըի
պազը բասթ կէլիր իսէտէ ճէհատի եինէ ել-
տէն պըրաքմաղ :

Լոյլէտէ պիր քըրանձ քիմու կէնսու էհ-

պօղա
օլմագ
օնպիւ
զազ

լինի թաաձիզ իթմէքտէ օլուր . է օյլէտէն է վէ^շ
վէլ չարսույէ կիթմէզ . է վին իշխնէ իւչ պէշ
մայրապետ եախուտ եաշուտ գարրէր տօլ-
տուրուր , կէ օյա գալէնին ալընմամառ իշուն
ասքէրի զիյատէլէշտիրակրէրի միսիլլու . թէ-
ամբօյէ կիթմէյէ իղն վէրմէզ . է վինտէ մէջ
լիս իթմէզ . վէլ հասրւ օլ տէրէ ձէ չալըշը քի
է հլինի զօր իլէ պաշտէն չըքարմայէ վէսիէ օ-
լուր :

Պաղէն տախի միւրատէրինի իճրա իթ-
մէք իսթէյէն քիմսէլէր ձահիլանէ եօլլար
թութար իսէլէր պիւսպիւթիւն միւրատէ-
րինին մուլզայլըր օլուր , նասրւքի էօմէտէ
նագլիմիզտէն տախի պէյան օլուու . զիրա Պէյ
օղլունտէ իսքեան իտէն գատընլէր՝ նիքեահ
ալթընէ կիրմէզտէն էվլէլ մանասմըրտէ եա-
շար կիսի էօմիւր կէ չիրմէզէր . է վէնտիթտէն
սօնլրա նամուր օլ որըր էօմրէ թահամմիւլ ի-
տէպիսինլէր . հէր քէս ուզաք մահալէրտէն
Պէյ օղլունա խլէնմէկէ կէլիյօր , անլէր պու-
լունուուքլէրի շէհրին եյլէնձէլէրինէ տախիւ
օղլատէն նամուր էօմիւր կէ չիրմինլէր . բլը էյ
եամընտէ գատընլէր թէեաթրօյէ էլպէթտէ
պիր գաչ տէֆա կիթմէլի . պաղէն էվտէ էյ
լէնձէլէր օլմալը , բօլա — նալուրչա իլէ ջոնէ
րաքսէրի բէք մօտա , էլպէթտէ օյնանմալը ,

մուշ իտէրիլզ :

Կէլէլիմ էյեամը էվլէլ պահար հուլուլի
էսնասընտտա . տաղլէր շլէքլէր իլէ միւզէյէն
հէնկեամտէ , պիւլպիւլ կէնտի աշգը իլէ պիր
ու փագ տալ իւզէրինտէ եաբրաքէրին արա-
մընտէ խաֆիէն սիթէր իքէն , վէ զիւմրիւթ
րէնքինտէ չայըրլէրին իւզէրինէ ինէն չին
բարլագլզը շէմսին շափէլէրի իլէ զիյատէ-
լէշիւ , վէ հէր քէսի տաղլէրէ ձէլու իթմէկէ
վէսիլէ օլան ախէր իլւզէլիքլէր իթմիփագ
իթմիշ օլուու զի զէման , պիր քիմսէ կէնտու
էնլինէ էվտէն չըքմամայը է մր իտէ պիլիմ մի .
վէ օլ էմրէ միւթէնձասիր օլուու զի զէման
տահա ֆէնա օլմազ մը . . . :

Այնէ պէցլէ ձէ իլը պահար մէվսիմի պիր
գաչ կիւն էվլէլինտէն գարար վիրիմիշ պիր
պազար կիւնի պիր գաչ ֆամիլէա Պէլըրկատ
քէօիւնէ կիտիպ վէ ախշամա եինէ տիտէթ
իթմէկէ , լաքին պու ֆամիլեաթրտէն պիրի-
նին քօձասը զայէթի իլէ գրագանձ , հէր նէ
գատար էնլինին րէ ձասընա վէ տօութէրինին
խամըրընա գարշու կէլմէյէրէք ախէրլէրի ի-
լէ պիրլիքտէ կիթմէկէ գարար վիրմիշ իսէ-
տէ , մէճպուրի , եինէ հէր սագըրէ պիր վէ-
սիլէ արար պու շէյի մէն իթմէք իշուն . ա-
քին կիտիլէ ձէք կիւնէ գատար արամորդը վէ-
սիլէ մէյտանէ կէլմէմիշ , էնձամը պազար սաշ
պահար քէօմիւրիւքտէ րասութ կէթիրմիշ , չուն
հէր օտայէ կիրմիշ չըքմըշ . մէթպախտ ին-
միշ , նէ գատար եիւք տօլապ վար իտէ աըսու
գարամըշ . վէլ հասրւ նիհայէթ քէօմիւր-
լիւք գարուու աշըր գալորդընտէն վէսիլէ
կէօգիւնէ իիիմիշ :

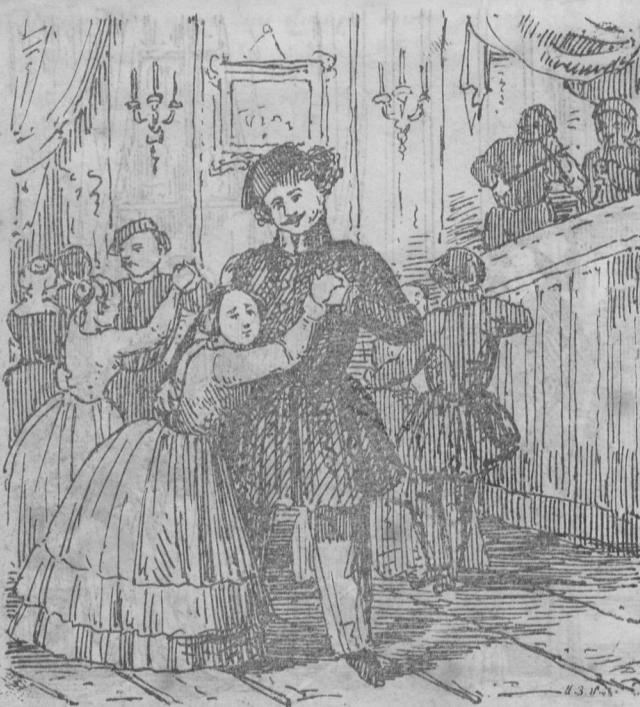
Ի ԲԻՖֆագ իլէ չէ չէ օւապէլէր :

Պէլըրկատա կիտիլէ ձէք կիւն իշխն շէօլէ
գարար վիրլիմիշ քի , կիտէ ձէք քիմսէ լէրին
մէճմուի օլ գրագանձ քիմսէնին խանէսինաէ
թօրլանընլէր , վէ օրատէն թալիքալէրէ պի-
նէրէք եօլա չըքըսըն , վէ հալի իլէ կէճ քա-
լընմամագ իկ թիզա իթալիյնտէն պէն տախի
կիտէնլէրին պիրիսի օլուու զում իշուն մէր-
սում գրագանձ ատէմին խանէսինէ էրքէնձէ
կիտիպ գարույու չալորմ , լաքին քէ շիման
օլուում , զիրա իշէրտէն պիր մարագա սէսի
գուլալըմա կէլուի :

— Եէ մինասիափէթ սէնին շալըն քէօմիւր-
լիւքտէ գալամաք :

— Շանըմ նէ պիէլիմ Աիկոդիմոս աղա ,
պաքալըմ պիր սօրալըմ :

— Պէ գարը է օյլէ լաքըրտը պիլմէմ , տօղ-

պաղը է հիմէնձէ օլանլէր եալընըզ չապըրիլըր
սընը օյնամաղէ իղն վէրիթըրէր , լաքին բէք
եանըլըրէր , զիրա սօնունտէ պիւսպիւթիւն
քապըրէլ օյնանմամամընտա մէպէտ օլուրլէր մէ-

բուսունու սէօլէ :

— Պէնտէ ճէնապին իլէ պէրատէր շաշայօրում. քիմ պիլիք Խըսուզ մը կէլմիշնէ ու մուշ, աշաղը եօքարը արայալում, պաշտա պիր էքուք վար մը :

— Կը շիմոի պաշնա եըքարը, տողուտառունու սէօլէմէլիք, պանա եալան օլմադ — :

Պու մատէնտէ պէն հէման պըրաղը կիտէճէք իքէն պէսլէմէ կէլիպ գաբույը աչորի մէճպուր օլտում իչէրի կիրմէյէ :

Հալիխտէ աղա իլէ գատըն տուրմուշէր, էքքէին էլինտէ էհինին շալը, ֆագաթ գատըն էլինտէ պիր շէյ եօք

իքիսինինտէ չէհրէսինտէ ալթիւոթիւք վար, պէնզէրինտէ ըէնք եօք, լաքին պիրի իըրսընտէն վէ օլ պիրի եիւրէյինին օյնամարն, տէն :

Պէնտէն պաշտա կէլէն քիմսէյի կէօմէտիմիսին զիստէսի իլէ նատիմ օլտում ճէմիսինտէն էվվէլ կէլիպ պէօլէճէ մարտղալէրինէ իսթէմէյէրէք վագլք օլտուղըմա : Օիրա էլին գատընը՝ կէնտի մարտղալէրինի իշիթմիշմտիր տէյու մէմուշ իտէրէք պաշտառ հիճապ իթմէկէ :

Պու հայլէրտէ իքէն թէկրար գաբու չալընը պիր ախէր տօսթէլքի տահա կէլափի, վէ իշէրի կիրտիցի անտէ անլէրին հալինէ տիգ գաթ իթմէյէրէք, վէ պիրազ տա թէպտիլ օլտուղընտան սէլամ վիրմէյէ գալմատը, էվին գատընընա տէօնիւպ սիւտլիթմտի :

— Վիլօմէնա տուտու, պու սատահ Նշան աղանդն սըմարլամաընտան պիր շէյ աղնատըն մը ճէնապին, նէ օլուր կէնտինի կէօրմէմ իլէ, պէն զտնն իթարիմ քի քիլիսէտէն ըրքմըշ պուրայա կէլյօրսունուզ, հանցան աղա տահա կէլմէտի մի — :

Վիլօմէնա տուտունըն էհիլ Նիկոդիմոս աղա պու սիւալը իշիթտիյի տագլքէ գարըսընըն եիւղիւնէ նէ տէրէճէ խըս իլէ պաքտրղնըն թարիփի օլունմոզ, երլան կէնտի տիւշմէնինէ օլ տէրէճէ զէհիրլի պաքըշ իւտէմէզ :

(Օքույան քիմսէ էլպէթտէ ֆարգլնտէ օլտու Վիլօմէնա տուտունըն նէ միւշքիլ հայտէ պուրունտուզուզու, լաքին էվին գատընընէ պու կէլէն տատէմ պու սէօլէրի սէօլէմէսի իլէ նէ գատար ֆէնա շէյ իթտի յինի էթրաֆը իլէ անզամթորմագ իշուն սէօլէմէկէ պօրձլույուզքի, Նիկոդիմոս աղա էվլէտէն պիրու էհինի Նշան աղատէն գլսգանըը, վէ մէրսում հէր նէ վագըթ էվինէ կէլսէ պէտ չէհրէ իտէր . վէ օլ կիւնիւ տախոի Պէլըրկատա կիտէճէրէրինի Նշան աղայէ իտէ պէտ վէրտիրմէմիշ պիրլիքտէ պուրունմարն տէյու, պունլար պէօլէ օլարագ Վիլօմէնա տուտունուն սապահտան էքքէն տըշարը ըքքամը, վէ պախուտուս Նշան աղա իլէ պիրլիքտէ պուրունմարն, սանիէն ըքքարղնը գօճամընտէն սէթր իթմէսի, վէ շալը քէօմիւրլիքտէ պուրունտուքտէ կէնտիսինի պիխտապէտ կէսոթէրմէք իսթէմէսի, պունլարն մէճմուի Վիլօմէնա տուտույու թագսիրաթլու պէլէթտիրմէյէ բէք պէօյիւք սէպէսլէր օլտուզու աշիքեար արը, ֆագաթ պիր մատէյի թէկրմիլ անզամայարագ շէրիաթ քէսմէք տախոի պէօյիւք ճէհալէթ օլտուզու տէրէքեար արը . չիւն Վիլօմէնա տուտու հէր նէ գատար տըշարը ըքքմըշ վէ անը էհինտէն էսրար իթմէմիշ, Նշան աղա իլէ պիրլիքտէ իմիշ վէ շալընը կէնտի էլի իլէ սագլամըշ իսէտէ եինէ ֆագլէթքեար վէ գօճամընըն գըուգանձլզ սիիհուտէ օլտուզու շիմսի իտէճէք նագլիմիպտէն պէյան օլունուր :

Նշան աղանըն պիր տօսթու Վիլօմէնա տուտունուն էհինին հէմըրէսինէ բէք վէյատէ այտար վարը . լաքին Նիկոդիմոս աղա կէնտի գըզ գարընտաշնը պիր տիւրլիւ էվինտիրմէք իսթէմէզ, իքի իւչ տէ ֆա Նըշան աղանըն տօսթունտան պաշտառ իսթէմիշ իսէտէ ասլա վէրմէյէ զայլ օլմամըշ, վէ սէպէպի շուքի Նիկոդիմոս աղանըն կէնտի

Հէմըլրէսինէ բէտէր միլասը օլարտգ հայլու
ագձէ տէյնի վար մէրսումէ էվլէնտիկի ան-
տէ օլ ագձէի էտար իթմէլի, պու սէպէտ
տէն քըլ օլ անէ տէ կին նիքեահ ալթընա կի-
րէմէ միշտի. Պու քէյֆիէթլէրի ՚Նշան աղա-
վէ Ֆիլօմէնա տուտու պիլըրլէր, վէ քըզըն
հալինէ գայզլէրինաէ բէք զիյատէ մէրհա-
մէթ տույաւուգլէրինատէն իդմէիզաի հալ և
ձապ իթմաի Պէլըրկատա կիտէճէքլէրի ու-
պահ Ֆիլօմէնա տուտու իլէ ՚Նշան աղա քը-
զը էվլինատէն ալլպ, կէնաի այսագաբէրտէսի
իլէ նիքեահ իթմէլէրի . վէ ՚Նիկոդիմոս աղա-
նըն էվլինէ կէլէն տօսմթ՝ ՚Նշան աղա իլէ Ֆի-
լօմէնա տուտույու պսակտէն սօնղոա քիլիսէ-
տէն չըրտը քըլէրի գէման բամթ կէլմիշ օլա-
րտգ հէք նէ գատար ՚Նշան աղա օլ տօսմթա
կէնտիլէրինի օլ վագթ բամթ կէլուխինի և ո-
րար իթմէսպինի թէնափիհ իթմիշ խտի խտէտէ

կէցա անլն մուղայրը հարաբէթոտէ պուլուն
մասընք բէջա իմիշ կիպի եվէ կէլի կէլիզ զ
օլան մարազայա տախի տիգդաթ իմիշէյէ
րէք, պայտոտէ իֆատէ իմտիպիզ պօշպօ-
դաղլողն իձրաորնոտէ օլոռու իտի:

Ը իմասի հէր նէ՝ գտատար պու քէյֆիէթին
սահիհի անլաշըտը խսէտէ Վիլօմէնա տու-
տու էհիլնին եանընտէ հէր ձիհէթ իլէ ձիւ՝
հալը, զիրա ասըլ մատանին սահիհինի ոէց
լէսէ՝ Նիկոդիմոս աղանըն միւրատընէ մու-
ղարը հարաբէթտէտէ պուլունամուշ օլտուղն-
տէն նէ տէրէճէ խրսրաւանաձաղը աշխիեար.
էկէր ոէ օյլէմէվսէ էհի էվիէլնտէն գըս-
գանձ վէ շիւոհէճիլ, պու խուսուս նէ տէրէ-
ճէ շիւոհէճսինին սահիհ օլտուղնը խապաթ
իթմէկէ պիր պաշլճա սէպէպ օլտուղունը
ոէ օյլէմէք հաճէթ տէյիլ:

Օլ կիւնի պրու մարազա օլ գատար ղյառ
տէլէ չափ քի , հալի իլէ Պէլըրկատա կիտիբմէ-
նին գարաբը թէ պտիլ օլոսւ վէ պէլըրիտէ
Նիկոցինոս աղա իլէ Փիկոմէնա տուտաւնուն
մատէյնինոտէ օլ կիւնոտէն սօնղըս պիր իմթի-
գամծըրդը քէյտա օլմասընա օլ սոշպորդաղ
տօսթէլը սէ պէտ օլոսւ

ՎԻԶՆ ԻՑԼԵ ԽԵԶԴԻԿՆԻ
ՕՒՄԱ ՍԵԳԲՆ ՄՏԽՄՐՄՓՏ ԼՈՒՐԵԹ
ԿԵՆՃ ՇԱԼԵՄՏԵ ՕՒՏՈՒ
ՀԵՄ ՊԾՉՈՂԱՋԼԵՐՔ ՍԵՊԵՊԻ ՄԵՎԹ

Պու եպեամի օդույուող տօսթում իլէ պիրիքտէ հայլճան պու պէտ խույին իւզէրինէ սէ օյլէ շտիքտէն սօնղան օլ թաշըն ալթընտէ եաթան քիմ իմիշ վէ նէ ձիհէթ իլէ պօշտօղազլը վէ ֆաթընէ սէպէտ օլսուղինի թառհին իտէրէր սէ ֆիլ զաթի զայէթի իլէ աճրտմ. ֆագաթ օքույան տօսթէրէ անըն նսութինի իթմէզպէն էվլէլ, պիրազ պօշտօղազլը իւզէրինէ սէ օյլէ մէկէ բուխամիթ իոթէրիզ. պատէ հու եինէ նագլիմիզի իթմէկէ վառ իտէրէր:

1.

ՊԾՉՈՂԱՋԼԵՐՔ ԼՈՒՐԵԹՈՒՆ

ՄԱՆԱՒ ԱՍԼԻԵՍԻ

ՃՌՀԱՆՏԷ բէր չօք ախլադ վար: Նիչէ քիմ սէլէր ինսանի թապիաթ իւզէրինէ եազմըշլէր, ֆագաթ եինէ ձէմի զէմանտէ հիճլու մէտհէ շայէսմէ խուսուսէր էքսիր տէյլ: | աքին պունձա տիւրլիւ պէ տիւրլիւ խիլդաթըն արասանտէ, պազլէրի նատիր մագուլսինտէն իտէտէ, պազլէրի տախի աղ

չօք ախլակիլէ չօղունտէ պուլսանադիլիր: չիւն պէնի ատէմ եէր, իչէր, ույսւը, եէցր վէ ՄԵԶԱԿԻ վէ պու գուատըէթ ձէմի նասաէ վար օլարտագ, բէր չօղու վագթինի, թարզընը վէ սուքիութ իթմէշի պիլմէ տիյին-անէն, օլ թաաձիւլպէ շայան վէ սէ վինձէն սէ պէտ օլան գուատըէթ, պին տիւրլիւ ֆէնալըրէրէ վէսիլէ օրուր:

Ինսան բէր չօք ֆէնալըրէր իտէպիլիր: վէ էն պէտիւր ֆէնալըր՝ ատէմ թէլէփ իթմէր սիր, կէրծի սիր պօշտօղազ քիմաէ վիճուտ թէլէփ խուն տէյլ իտէտէ, պիր ատէմի իթմիպարէն թէլէփ իթմէկէ սէ պէտ օլուր, վէ իթմիպար թէլէփի պազէն տախի վիճուտին խարապընտէ գարար պուրուր:

Պու պէտ խույի թապիլիլէն իֆատէ իթմէր իշուն էվլէլս պօշտօղազլը յուղէթի գաչ մանայէ ալընըր օլտուդունը սէ օլէտիրտէն սօնղան եինէ մազարբաթընը սէ օյլէ մէկէ միւպատըրէթ իտէրիզ:

Պօշտօղազլը լաֆզը՝ պիր գաչ մանայէ գոււլսիլըր:

Էվլէլս պօշտօղազ քիմաէ էսրար սագլամանայն պիր ատէմ տիր, չէցլէ քի պիր մատանին կիզլի գալմասընը եա թէնալիհ եախուտ բէճա իթմէտն, պին տիւրլիւ վատլէր իթմիպարէն սօնղըրա տիսչամա տէկին, նէշը օլ մասընտէն իւզիփ իթմիպարէն մատանիի ափէրլէրինտէն հավատիս միսիլսաւ տինլէրսին, վէ օլ խուսուս հէր նէ խու ասըր հավինտէն եաբէր չօք թէպտիլ եախուտ զայէթի իլէ զամմըր:

Պանիէն պօշտօղազ ատէմ, ձուզի պիր չէյ կէօրուէ, եա իշիթմէտն, եախուտ շիւպհէ իթմէտն անը տիւրլիւ պէ տիւրլիւ չէրլէ սօգարտ, հէր կէօրուիւր ատէմէ տօսթու օլ մուշ օլմամըշ ձէմիսինէ նագլ իտէր: Պուն ըստէն մանա պիրինէ զարազը օլարագ օլ ատէմին հագընտէ սահատէ պիր մատանի սահէ կիսի նագլ իտէր, պու ձինս պօշտօղազէ էքսէրի զէ միջ իտիմի տախի տէնիլիր:

Պօշտօղազ եախուտ լաֆազան, իքիսի պիր մանայէ քասւլսիլըր, կէօրիւնիւր քի պօշտօղազ ափմէր իլէ պունտ անղամթմաք իտմէր, պօշտօղ պիւսպիւթիւն պօշտօղ, եանի լաքըրտը ապա լիլէնմէդ, օլմնըն ձէմիսի տըշարը չըքրար:

| աֆազանըն պիր հայի տախիհ էքսէրի կէնտինի սահատէ եէրէ մէտհ իթմէքսիր:

Պազրպէտ խույլէր՝ վագթ իլէ, եախուտ անը իճրա իթմէկէ չազըմ օլան չէյ օլմազի-

սէ տէ ֆ օլուրլէր . նասոր քի պիր քումար
պաղ ատէմ ագձէ պուլամաղ իսէ օյուն ց
նայամաղ . լաքին պօշտօղաղ ռոտէմ էօմրիւ
նիւն հէր հայինոտէ կէնսոփ թապիթթընը իճ
րա իտէպիթր . գէնկին , փուդարա , սաղ ,
խասթէ , գարը , (իլլա քօճաքարը) , վէ
պազը քըլպար , պունլարըն ձէ միսինոտէ ,
պօշտօղաղ քիմոէ ըլքապիթր . եալընըզ տիլէ
սիզէրտէ լսֆազան քիմոէ օլամաղ , անլէր
պազը քէրէ իշարէթ իլէ պօշտօղազլքը ի
տէրլէր . զիսա սօնղրատէն սազըր օպանէրին
տախի էկէր թապիթթէրինոտէ պօշտօղազլքը
վար իսէ անը իճրա իտէպիթթէր , եալընըզ
շու Փարգըլս քի , կէջմիշ խուսուլէր հագ-
գընոտէ . չիւն եէնիտէն պիր չէյ իշլթմէր ան-
րադ էրէ հայլըճա միւշըլիւ տիր :

ԿԵՆ
ՄԱՐ
ՎԵԼ ԱՊԾԱՋԱՂՅՆ ԹՁԱՎԻՒԹԵՆԻԱ : ԵՎ
ՎԵԼ ՎԱՋՄԱՆԸ ՕՐՈՐ, ԵՒԵՐԵԿԻ ԵՐԵԺԻ ԿԵՆԻՇ
ԳԻՐԱ ԱՄ ՀՂՈՆԸ ԼԻԵԹԲՆԻՆ ԻՃՐԱՄՅԱՆՄԵԿ ՕՄԱՅԵ
ՂԱՍՐԵԹ ԻԹԱԿ, ՀԱՓԹԱՋԱՆԼԱՔ ԻԹԱԿԵԿ ՎԱԳԹ
ԱՊՈՒԼԱՄԱԳ, ՍԱՆԻՔԵՆ ԱՐ ԻԹԱԿԵԳ, ՀԻՆ ԱՊԾԱՋ
ՂԱԳ ՕՄՈՒԼԴՈՒՆՈՒ ԱՓԲԵՆԼԵՐ ՀԵՐ ՆԵ ԳԱՏԱՐ
ԱԲԵՄ ՀԵՆՐԵ ԻԹԱԿԵԼԵՐ, ԱՆԵՐՆ ՓԱՐԳԸՆՄԵԿ Օ
ԼՐԱՎ ՀԻՃԱՎ ԻՄԵՐ ԻԱԿ ԱՓԻՐ ՄԱԽԻ ՕԼ ԱԲԵՄ
ԽՈՎՅՄԵՆ ՎԱԳ ԿԵԼՄԵԼՆ : ԱԵԹԻՃԵ ԻՒԼ ՔԵԼՄ
ԱՊԾԱՋԱՂՅԵ ՄԱԽՍՈՒՆ ՕԼԱՆ ԹՁԱՎԻՒԹԵՐ
ԱՊՈՒՆԼԱՐ ՄԾՐ :

¶ ۱۰۷۵۰۲۱۲۴ . ﮫ۱۰۷۵۰۲۱۲۴ . ﮫ۱۰۷۵۰۲۱۲۴ .

2.

ՍԱՊԱՀ ՔԵՑՖԻ

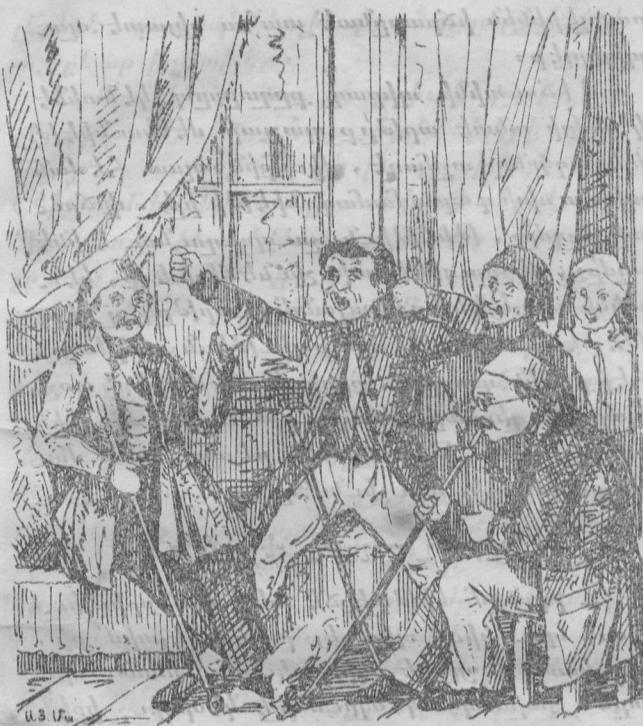
Աշխատէմ՝ խափիթիլք իտէմէզ. չիշման-
տէն հազզ իտէն՝ զայիփտէն խօշտնամաղ .
ուղուն պյուլոյոււ սէվէն՝ գրաա ատէմէ աշգ-
իտէմէզ. եէնի ուսուլէ մէյլ իտէն՝ աթիգ-
գայտէյէ կիտէմէզ. կէնձ ատէմ՝ իխթիւար
մէջիսինտէ տուրամաղ. վէհասը հէրքէս
կէնտի թապիաթը հէր գանդը չէյէ մէյլ ի-
տէր իսէ անը իճրա իթմէբտէ կէզէր. Ժա-
դաթ էլիյի ֆէնտտէն ֆարդ էտիպ տախմա
մէմտուհ մէվատըն արգասընտէն կիթմէլք
իսէտէ, նէչ չարէ ու միսիլլու քիմէլէր նտիր
պուլունոյօր :

Պէօլէտէ պօշակողազ առէմ է վիլլա ույ-
գուտէն ույանարդը զէման՝ է կէր թիրեաքի

տեկիլ խոէ եւաթօքքան գաղքմացարագ պրոբ-
ղընը խրի քարմաղնըն արասընա քըսարբազ
կէօղէրի աջրդ պիր չօք տիւշիւնիւր . շու-
նուն իշուն քի իշիթտիյի մատաէլք րի ֆիդ-
րինէ կէթիրէրէք նիզամընա գօմալը : անէրէ
իշավէ իթմէլի , շիւպհէլի օլան խուսուսիէրի
սահին սուրէթինէ սօց մալը : Պունդարըն
թանիլիմի թէքմիլ օլտուքքան սօնդրա կէնափ-
սինէ մէմնունիէթ կէթիրէրէք եաթաղըն ի-
շինտէ օթուրուպ պաշար կիւլմէյէ :

Պատէ հու եաթ աքտէն գալգ տրդտէ օիւաւ
լիւ եախոււտ աստէ գահվէի իշտիքտէն սօնլը
ըս քէնձիրէնին եանընա կէլիպ չուպու զու
իշէրէք ղօքտղէ նազար իտէք , տօսթլարըն
տէն պիշխոի կէշէք իսէ , սապոհ քէյփինէ
անը ձէրպ իտիւպ պիր չօք լաֆազանլըք ի-
տէք քէյփինի թէքմիլ իմսին տէյու . վէ պու
զէն պիր իրի քիշլէ գանաաթ իթմէյէրէք
սէքիզ օն տուէմ պացնա թօբլայտապիլիր . ար
թըդ տօսթլէրին կէնտի էվինին էօնիւնտէն
չօք եախոււտ աղ կէշմէշընէ մախսուս պիր
քէյփիէթ աիր :

Խօյլէ սուլերինէ եագրնի հալի իլէ ահապաղէր տաղըլըր . զիրա ձիւմէսինին ձիւզի եախօս քիւլի մէշղուլիէթի օլապիլիր . վէանէր պիրէր պիրէր տաղըլուրդնա պօշպօղաղն էն զլցատէ քէտէր իթալիսի օլքէրթէ տիր . շիւն կէնտիսինի տինլէյէն քիմսէլիր էքսիլցօր . ահպաղէրի ալբումայէ չօք ձէհտ խտէր , լորին միւմբին օլամազ . պօշպօղաղիսէ հիչ պիր սանիէ եալընըզ գալմայը իսթեմէզ , ֆագաթ հէր սուրուրտէն սօնդաս պիր մահզունիէթ ելպէթտէ վաւգուպուրտւր :

(Օտանըն իշինտէ եալընըզ գալբազ պիւոսիւթիւն իւմիափ գալթ օլուր իսէ , գարար վէրիր կէնտիսի տախի տըշարը ըքբամազէ , զիրա լաֆազանըն տախի մէշղուլիէթի օլապիլիր , կէշինմէյի տիւշիւնմէկէ մէճպուր օլտուլընտէն :)

Դաբուտէն արշարը ըքբըզ պիր ահպաղը բասթի կէլուիքտէ (էքսէրի պօշպօղաղն թանըրդը չօք օլուր) , մէշղուլիէթի ասլա խաթըրա կէթիրմէզ , եօրուլմաք պիլմէզ , տօնթունու իշինտէն ալբօյօր տէյու հիչ պիր վագթ ֆիդր իթմէզ :

Ո՞իւմքին օլուռզու մէրթէպէ այագ իւզերինտէ տուրուպ՝ պիր նագլի պըրաղըզ օլպիրինէ պաշար , իքի ատըմ իլէրու կիտէր եինէտուրուր , տիյնէթմէկէ մէճպուր իթմէք իւչուն . հէր սանիէ տիւրթէր . “ Փարդընա ” վարտըն մը . տինլէյօրմուսուն , ամմա բէր ” թօհափ տէյիլ մի ու տէյու հէր լուղէթտէ

սիւալ իսէր . վէլ հասըլ գարշըլնտէքի ատէմի պին տէֆա օլ մահայտէն կէշույինէթէշիման իթակրիր . նիհայէթ՝ թութտուզու ավը էլինտէն գաչըրը , վէ եինէ քէտէր իլէպաշար կիթմէկէ , զիրա տախի սէօյէմէք արզուսինտէ օլան տտէմ նանըլ սուս տուրապիլին : Վէկէր քի մասլահամը օլուռզու մահայէ կիտէնէ տէկին ախէր քիմսէյի րասթկէլմէզ իսէ օլ կիւնի պէլը պիր իշէ եարայապիլիր , ֆագաթ իւչ տէօթթ քիշի բասթկէլուիքտէ ելպէթտէ իշի թէրք իսէր . վէ ախշամա էվէ տէօնտիւկի զէման էվինտէ իհթիրաղ իթակի ատէմէ պիր իքի եալան սէօյէկիզ վէ պիւսպիւթիւն կէնտինի խէլասիթմէք իշուն պահտուրզ օլուռզոնէ թէշէքքի իսէրէք պիր չօք սահտէ սէօպէր իլէ կէնտինի բաքէ ըքբարը :

3.

ՊԱԶԱՐ ՎԷ ԵՕՐԹՈՒ ԿԻՒՆԵՐԻ

ՊՈՇՊՈՒԱԶ Ն՞Ե ԵԱԲԱՄ

Դ ԱՅԷԹԻ իլէ տիգգաթէ շայան պիր քէք քիէթ շու տուր քի պիր ատէմ պիր ախէրի իլէ տօնթլուք իթմէկէ պաշպատըզ զէման էվմէլա թէճէսսիւզ իթմէլի եէնի իսինտիկի տօնթ պօշպօղաղ օլմասըն տէյու . զիրա պազար վէ եօրթու կիւնլէրի պիր լաֆազան

բասմթ կէլմէքտէն թէհլիքէլի շէյ օլամազ .
ախշամա գատար պիր տախի եագայը գուր-
թարմագ միւմքին տէյիլ , հէր նէրէյէ կի-
տիլսէ պիրլիքտէ կէլիր . քահվէյէ , եախուտ
բօնձնու տիւքքեանընէ , կէզմէյէ , էլլէ . վէլ
հասըլ եաթաղա կիրէնէ գատար պիր տաղթ-
դա այրըմազ . զիրա պօշպօղազն էն զիյատէ
տիւշմէնի մէշղուլիէթ տիր , էկէր օլ տիւշ-
մէնտէն գուրթուլմուշ օլուր իսէ նամըլ անը
զապթ իտէպիլմէլի : Խօրթու կիւնի պօշպօ-
ղազն եիւզիւնտէ պիր ֆէրահիւթ օլուր ,
հէր կիւնտէն զիյատէ հէր քէսէ խօշ մուա-
մէլէ իտէր , գարըմը իլէ տարզըն իսէ պարը-
շըր , չօճուղունու եախօտ չօճուքարընը բէր
չօք սէվէր , չէքէրձի կէչէր իսէ չաղպըրը , ա-
նըն իլէ պիր չօք սէօհապէթ իտէր , չէքէրին
գանթարընը հիսապ իտէրէր չէքէրձինին իթ-
ախի թիճարէթի չօք կէօրիւր :

Թափի վիզիթա վագթի կէլէնէ գատար
պու միսիլու շէյլէր իլէ վագթինի կէմիրիր :

Ելմէն տըշարը ըքքար ըքքազ պիրազ
տիւշիւնիւր , գանզը էվէ կիթսին տէյու .
զիրա նէրէտէ քի տահա զիյատէ սէօզիւնէ
ինանըպ ամնէր իտէլէր , օրայէ կիթմէկէ
զայրէթ իտէր , նիհայէթ պիր էվէ գարար
վիրիւու մէջիս օտասընէ տախիլ օլուուգտէ՝
թանտըրըն թապաշքէօչէսինէ կէչիա օթու-
րուր , շիւքը քը վագթի հէր քէս տըշարը ըք-
քամատընտէն , պօշպօղազնէր կէնտի միւ-

րատէրինին իմրասընտէ տահա զիյատէ օլա-
պիրլէթ :

Ո իճուտինի պիրազ քըզտըրըպ կէնտինէ
կէլույի անտէ արթըք պաշար մէմնունիէթ
իլէ աղջնը աշմաղէ , միւմքին օլսա հէման
պիր տախի գաբամամագ նիեթի իլէ . վիճու-
ափ քըզմըք , թիւթիւն չուպուղունու էլինէ
ալմըք , մէշղուլիէթ տիւշիւնէձէյի եօք , կէն-
տինի ամնէլէնէլիր թօբլանմըք , արթըգ օլքէր-
թէտէ եանընտէն պիւսպիւթիւն գաշմալը .
հէր քէսին գարըսը , քըզը վէ հէմշիրէսի պօշ-
պօղազնը լիսանընտէն գուրթուլմագ միւմքին
տէյիլ , զիրա թահարընտէն բէյտա օլսն մա-
զարրաթը հիչ տիւշիւնմէզ :

Պօշնչառ պաշտու սէօյէթին :

— Շանըմ կիթտիքձէ նէլէր կէօրիւլիւ-
յօր . պու կիւն պիր շէյ բասմթ կէլտիմ քի ,
պաշկար սէօյէսէ պիր տիւրիւ ինանմազը-
տըք , հայա պէն կէօլիւմ իլէ կէօրմիւշ իքէն
հիչ ինանմագ կէլմէյօր — .

Պու մուգատտիմ՝ սէօյէյէճէ կի սէօյէ-
րէ պիր կիճէ էմիթէթ իթտիրմէք իչուն
ափիր :

— Պու կիւն պիրիսինին գարըսը , ատըրը-
լս օլմասըն , խօշ սիզու թանըրաընըզ եա ,
կէչէն կիւն եէնի էվէնտի տէյի յաքըրըլսը
օլուու (կէօյա իսմինի վիրմէտի) — .

Թանտըրտէ օժուրան քամընէր պիրիսիր .

Երինէ պատը կիւլիւս, անդատըլէ բինի
աշխեար խլէտիլէր :

— Պու կիւն օնու կէօրտիւմ, յաքին չօք
շէյ, չօք շէյ . . . Հայա տիլիմ ելէրի վար,
մայօր . . . Խօց հէրքէսին պիլախի շէյ եա,
(հիշքիմաէ պիլմէզ, զերա և իյա աէօյէյօր).

Պու գարը թօալէ թասընը էթմիշ, սօդաղա
չըքմըշ, (էլպէթ պիր գատընէ զօդաղէ չըք-
արըլը զէման ախւգէն իթմէք Փարզընտէն
տիր)։ Արդասընա իրի ֆէսլի թագըլըշը,
բէք ելի պիլիբրիմ քի էվլէնմէզուէն էվլէլ օն-
լարըլա քօրթէ ետէր իտի. նէ հաճաթ պիլէ-
մէյէ. չօղու կիւն օտէլիդանլըլէր օնուն է-
վինտէ տիրլէր։ (Տիմէք օլույօր քի պիր ատէ-
մին կէնձ գարըսը օլուր իսէ, քիմուէլիէ կէօ-
րիւշմէսի ճախզ տէյիլ)։ պէցլէ սօդադտէ
կիտէյօր, շիմոր պու եաբըշը մը. պէն տօղ-
րուսու չօք թահաճիւպ էթտիմ—:

— Ե՞րանէ կէօրախւնիւզ. պաշտասը օլ-
մասլն :

- () կենաք էվլէնէլի տահա նէ գատար
օլում :

— Եշմէ կէօրինյօրմուսունուզ, պարսն
նէլքը օլուցօր։

— Զօր շաբաթաբ չէ:

— Սամ սրբ տաշա տիւնեայը քօնեայը
ովամամբքանը լըզ. կիրիս չըքարդամ է վիերան.
— Նէրսիւզօրում, հէրսինի մէ ցլէցիմ մի :
— Աքըրութ խաղմ ա սէցլէցին տէյուն
աինլէյէնլէր ճէ վասդ իժտակիլէր :

— () պիր կիւն պիր էվլ կիթափմ. գարույու շալարբմ, չալարբմ աշան եօք, պիրան նէտէն սօնղրա էվին դատընը աշաղը էնիսիպ աշոր. օ արալրդ պէն իչէրի կիրէր իրէն պաքայմքի աշաղը թարաֆտան պիր տէլիդաննը կէլիցօր. Պունու կէօրէրէր էվին արդագաբուտու օլտու զունու պիլէրէր, օ տէլիք դանկըտա օ էվին բէք տօսմու օլտու զունու տույմու շօլարագ սիլնէ տէրոխնիդ պէնիմ եէրիմու օլտանրզ. պունա շիւսկէ դալըրմը. էլլէթտէ օ տօսմունու արգա գաբուտան տըշարը ըբդարըպ սօնղրա կէլիպ պանագաբույու աշոր, հէմ էֆէնտիմ էվին իչին տէ ուշագ վար, պիր եէրէ կէօնաէրմէլիսէն խըզմէթքեար նէրէյէ կիտէր, պիրտէ տուրմու սլանա ալյօրքի « աֆլ էտէրախնիդ ույ.

գուտայըրտըմն առէլիք . Եիւզիւ վատկան գր-
զարմըշ ամմա , էլպէթաէ պիք աստամ ալթ-
իւսթ օլուրմա եիւզէրի քըզարը : Տրի կիւն-
տէն սօնղըս գօճասընը ըասթ կէլտիմ թէր-
միլ սէ օյլէմէտիմ ամմա պիրազ անղախտըր-
արի :

- Տեղի քանիզ քիմիական

— Այսամ շու պիլ չաբկըն եօքմու . սիզ
Յակոբ աղա * տէյի ատ քօմուշունուղ :

— Նէ մինասիպէթ . օ պաշտասընը սէր, հէմօ պու կիւնլէրոնէ բէք եյի պիլերիզէնէք . *

Ֆիլ հագըգաթ պօշտովազըն թարիֆ իթ-
ալիքի տէլիքանլընըն սէվուկի քըլ օլ մէջիս-
տէ իսի ։ (ֆագաթ պօշտովազ պիլմէդ) պու-
ստագաթմաթսըլլըլլը շխւահէ իթակի անտէ-
բէք զեյատէ ալմ իւսմ օլարագ քէֆսիզլէ-
նիս էօլիւմ թէհլիքէսինտէն բէք միւշըլիլ-
էթ իլէ գուրթուլտու ։ վէ պատէհու պու-
մատու ։ թասհիհ օլունտըլտէ տէլիգանլը-
նըն ասլա թագսիրաթը օլմատըլլը թէպէ-
եիւն իթահ ։

ՊօՏՊՕՆԱԶ ԻԵ

ԱԽՋ ՈՒ ՄԹԱ ՄԹՄԿՎՀ ԴԱՅԵԹ ԻՆ

ԵՀԹԻՐԱԶ ԻԹՄԵԼԵ

ՊօՀՊՈՎԱԾ թանըտրղը ասեմի Ելաբէժմոյն
եաբան եւերէ ֆասլ իսեր՝ պիր քիմէ պու-
նու Եյիձէ պիլատիքէն սօնդքա, պօչուոգազ-
իլէ ախող ու իթա իթմէ կէ անար ճէ արեթ
խուշպիլիքը զիրու ֆասլ զըմուգ տափմա զո-
րաբըս պիր քէջիկէթ իսէտէ՝ պա խուսու ա-
ալոց վէրիշ իշնուտէ օլան աստէմին իթխոզա-
րընէ խէլուլ վերիձի Ճիւզի պիր չէ սէօյին-
ուէ բէք պէջիւք մազարբաթը տօրունաձաղը
պի իշմիպահ տըրը Զիօն պիկ ասեմ, քահա-
մէաէ մէշխանէտէ, Եվերաէ ֆասլ օլունուր
իսէ զայս իթմոյի իթիպարը եա պիր տախի
պուլամազ, Եախուտ պուլսա պիլէ Եվվէրա-
հայրու վագթէ միւհթաճ, սանիէն զորա-
րընը Ելպէթտէ կէ օրիւրէ :

Առասանէ պիր պաղաք կիւնի սապահ վաղ-
թի պիր տօսթ իլէ բօնձնու տիւքքեանըն-
տէ օժուդուրքէն գաբուտէն իշերի պիր ա-

* Արտազի հիքեռյէնինտէ՝ Զակոր աղա Ագամիլ տուտուննուն աշբեր տոր :

աէմ կիրտի շամաթա իլէ կիւլիւպ վէ թա-
նըտըլէրինէ սէյամ վիրէրէք :

Ոիննի գըրդ եախուտ գըրդ իքի մէ մուշ
օլունուր, օրթա պօյլու, վլճուտի գարար,
գաշէր ձընաըզ իլէ տիւղէնմիշ, շէ օլէ քի
պիր մահիր միւհէնսիս անձա ոլ գատար
տիւզ խաթ ըզապիլըր. կէօղէր ու ֆարատ,
պուրնու ազ ուղունձա, եիւզիւ էսմէր, պը-
յըզնըն էօն թարաֆլէրինի տիշէրի իլէ
քէստիյինտէն սէրթ ֆըրչալէրէ ալէնցէր օլ
մուշ, վէ տիշ եէթիշտիրէ մէտիկի մահալէր
եանի ու ձլէրի ու դունձա գալմըշ. Եիւրիւր-
քէն էօն թարաֆա պիրազ մէյիլու, կէօ-
րիւնիւր. քի քէֆ . . . սիդ . . . միքտէն պէլի
սագաթլանմըշ. Պաշնստէքի ֆէսին բիւսկիս
լիւ էօլչիւտէն զլցատէ, սաշէրի տղ, չաքին
ուղունձա օլարագ գուլագլէրին եանընտէն
վէ արդարնտէն՝ տըշարը տէօնմիւշ, (Ըրնա
վուտ մօտասը) : Ելննտէ պիր սիեահ իրէք
շէմսիէ պատթօն միսկիլու եէրէ տօքունտու-
րարագ վէ իքի թարաֆա սալլանարագ կէլիս
պիր սանտալիէ իւղէրինտէ օմուրուա այս
զընը օ պիր այալընըն իւղէրինէ գօտու . ֆա-
գաթ շէմսիէ պասթօն կիպի եինէ եէրէ տա-
յանմըշ վէ սօլ ելինի եիւզիւնիւն իւղէրինէ
գօմուշ ափուրտունտէքի տէրիլէրի տիշի իրէ
քէսէպիլմէսի իչուն, վէ պազէն տասիր ելի-
նի եիւզիւնտէն գալուրըրպ բարմագլէրինի
պուրնունտէն տէլիքէրինէ սօքար թէմիզլէ-
մէք նիէթի իլէ :

Պու թարիֆ իթտիյիմիլ Դ ունկիանսա ա-
ղա Գահգահեան՝ շամաթա իլէ կիւլէրէք վէ
աղղնտէն էթրափա թիւքքիւք սրչըրատա-
րադ պաշատը պիլ թանըրըզը տուէմ իլէ
սէօհպէթ իթմէկէ . վէ եիւքսէք սէս իլէ օլ-
տուղունտէն ձիւմլէսի իշխուէպիլիր իաի :

— Տույառունո՞ւզմու Վատթէսս միւ ֆլիս
օլմուշ, քէնսի մշյանաա. եօք. Ալլահատան
քօրքմազ. օթուղ պին զուռուշ տապէն իս
թէրիմ:

— Ավերջե՞ք մի տէյօրսունուզ . քիմ պիթլր
նէ քէտէրէ կէլմիշ, զիրա բէք էյի պիր ա-
տամ տըր :

— Մմմ էյի ատամ . հա . . . հը . . . օ
Վատթէսոսւ պէն պիթլրիմ աղնատըլընըզ
չաբկըն տէյիլ, էլիմէ կէշոէ պէն պիթլրիմնէ
եաբաճաղըմի :

— Պէն տօղըուսու բէք էհլըրդ պիկրիստիմ, չունքի շիմոնիէ գատառը պիր ֆէնալը զընը նէ կէօրտիւմ նէ իշխթամիւմ:

— Ե՞նլըրդ մը եան քեսիձիլէրտէն
պէթէր, էօյլէ ատամը զապթիէյէ վէրփառ
հապստա չխւրիւթափւրմէլիք. քիմ պիլիր քաշ
եիւղ պին զուռուշ սագլատը :

— Կէրչէք մի աէյօրսունուզ:

— ۱۷۲ —

— Այս նէտէն ալաձաբլը դալտընըզ. էօ.
տիւնձ մի վերտինիզ:

- Ըստամ պղբաքըն աղզըմը աշտրիմայըն

(եա պիւսպիւթիւն աշաճաք օլսա տահա քիմ պիլիլր նէ իթմիրալէր իտէճէք) աղնաւ տըզընըզ պաթաքճը տէյիլ, պիզիմ օթուղ պին կիթտի կիտէր . եէտի սէնէ տիր պիր փարա Փախդ տէ ալմամըզմ, պու կիւն տը շարը չըքտը տէյի խապէր ալսամ պին զու ռուշ միւժտէլիք վէրիր իտիմ. ա՛հ պիր ելի մէ կէչու նէլէր եաբաճազըմ օ պաթաքճը խըսորդ տօլանտըզըյա, բէք Փէնս խըսուանըորում:

— Ելութէ մէյտանէ չըքար:

— Նէ տէյօրսունուղ, պիր քաչ եիւզ պին զուռուշ տօլանտըզըյա, գաչմըշ. պիր տահա ելէ կէչու մի:

— Աահէհ պէջլու մի:

— Ատամ բէք էյի պիլիրիմ գաչմըշ օլսու զունու: Ը իմոփ օ պաթաքճը գաչուզ կիթտի, պիզիմ օթուղ պին տէ պարապար: Ի ո թէտէ պիրիսի տահա վարքի պէն օնտան գօրգայօրում. ելլի պին զուռուշ տա օնտա ա լաճալըմ վար տիւշիւնիւպ տուրոյօրում:

Ի օնձնու տիւքեւեաննաէ իւչ պէշքիչ տինէլէր, պաշատըլար պիրիսիրէրինէ պագմայա, զիրս անէլէր տախի ախզ ու իթա իշինտէ օլտուգ վէրինտէն մէրտում Դահգահ եանն՝ միւֆլիս օլաճագ տէյու խավատիս իթտիյի տէտմի անզլամագ միւրատ իթտիք էրի իշուն սիւալ իթտիք:

— Դ ունկիաննա աղա, օ քիմ տիր:

— Ատամ պիր պաթաքճընըն պիրիսի տէ օ, շու Աահակ աղա եօթմու . իշմէ օնտան բէք գօրգայօրում: Տիւն ախչամ բէք Փէնս հայտէ տէյու տույտում. բօլիչալարը բըրօթէսթօ օլմուշ, բիմէսալարը կէրի տէօն միւշ, բիյացտաէ պիր փարալըգ իթիպար գալմամըշ, վէլ հասըլ բէք Փէնս հայտէ . կէչն կիւնէր օտասընա կիթտիմ, հիշփար գընա վարամատըմը մէկէր. հէրիփ օ վա գըմլար հասըլ եութմուշումուշ. պիր քու յումձու չալըրթալրմըշը, հայլճա ել մաս սաթայօրուտու, պէսպէլի գարըսընին միւճէ վէրլէրի իմիչ:

— Պօշ չաքըրտը օլմալը Դ ունկիաննոս ա ղա, պէն պիլիրիմ քի օ ատամ էլմաս ախզ ու իթասը էտէր, հէմ տահա եէնի պիր էվ ալուր:

— Հա . . . հա . . . հա . . . հը . . . հայի . . . օնու պանա սօրուն նասըլ օլուու, պիր զէն կին ատամըն պիրիսի օնու գարըսընա հէտիէ էթտի. գարը բէք կիւզէլ. արթըգ նիշն հէտիէ էթտի տէյի սօրմայըն գաբայըն ար-

թըգ. պէն տէ շու ելլի պին զուռուշու պարի գարըա հէտիէ էթմիշ օլսամըար, հէմ գարը տա պանա նէ չալըմ աղզըմը աշտրմայըն շիմոփ — :

Տինէլէնէրին՝ պու սէօղէրէ հայլճա ձանէլէրի սրբըլար:

Պու մապէյնտէ ախէրի կէլոփի իսէ Դ ունկիաննոս աղայը. տինէլէնէր՝ եէնի կէ լէն ատէմի Ո տոթէտէս աղանըն տօսթու օլ տուղունու պիլէրէք անա սիւալ իթտիք:

— Խաչատուր աղա . . . շու սիզին տօսթու նուղ Ո տոթէտէս աղա միւֆլիս մի օլմուշ:

— Եվլէթ:

— Տըշարլմը գաչմըշ:

— Խայլը:

— Եա մէյտանտա եօղումուշ:

— Տիւնիփի կիւն պիրլէքտէ իտիք . կէղէ յօրուտու:

— Եոյլէ իսէ Դ ունկիաննոս աղայա տէօնիւն սէօյլէյին, կիթտիսին պուրլուն:

— Ամին:

— Օթուղ պին զուռուշ ալաճալը վար ըմըշ:

— Քիմին:

— Դ ունկիաննոս աղանըն — :

Օ վագիթ Խաչատուր աղա պօշ պօղաղա տէօնիւլպ տիսիփ:

— Պէ հէրիփ սէն հիչ ութանմագ պիլէմէզիսին . զավալու ատամըն պաշնա պիր գազատը կէլոփի, նէ տիր պու արգատընտան տիւշիւշիւն, պու նէ էտէպսիզիք տիր սէնին էթտիյին: Ո տոթէտէս աղա միւֆլիս օլ մազտէն օն կիւն էվլէլ, հիսապլարընըզը կէօրէն պէն տէյիլմիշիմ. իւչ պին զուռուշ սէնին օնա տէյնին չըքմատըմը. պէն սէնին չօքտան պէրու քէբազէ օլտուղունու պիլիքիտիմ, չարին պու տէրէճէ մէմուլ իթմէզ տիմ: . . .

— Աման ատամ աման, սէնտէն բէք խօշ լանտըմ, հա . . . հա . . . հա . . . հայի պէն օ փարայը օ քի օ թէտէհօրա պազըշաարմ — վէս սօնղան նէֆէսինի իշէրի չէրէրէք — հըրփ հըրփ — տէյու մէզքիտուր պօշպօղազ պիր թարզ կիւլիւշէր իտէր իտիփ:

— Պէ վար ութանմագ. հէր քէս սէնին տէտիքէրինէ ինանսսա օ զավալու ատէմին հալը նիճէ օլաճաղըտը . պէրէքեաթ վէրսին Դ ուկաս աղա, Ենանիա աղա վէ Ո նեօր Ֆրանչիսկոյա քի, պիր էյիճէ թահգիգ իտէրէք օ մասլահաթը թէտիիէ իթտիք:

Պէօյլէճէ Դահգահ զատէ պիր էյիճէ բէ-

զիւ օլտուգտա հերնէ գատար ուսուլի պօզ
մատը իսէտէ, մէճպիւր օլոռու տիւքքէան
տէն կիթմէկէ . վէ. գաբաւտէն արշարը ըր-
դարքէն թէքքար տէ օնիւպ օթուըտուղու մա-
հայէ կէլիսպ պիր կէօլ կէ զաիրտի պիր չէյ զայպ
իթմիւ կիսի . վէ պէօյլէճէ իւշ աէօթ աէ-
ֆա կէրի տէ օնտիւքտէն սօնդրա նիհայէթ
արատըդընը պուլամատը .

կէօրիւնիւր քի ալթուն քէսէսինի եախուտ
գոյիմէ չանթասընը աճէլէ իլէ պըրագմը օլ-
մասըն տէյու տիգդաթ իտէր իսի , ֆագաթ
իշտիի բօնձուն փարասընը շագա իլէ պիր
ախէրինէ վիրտիրթտի .

(Օ) կիւնի ախշամա աէկին հէր կիթայի
մահայէրտէ Աահակ աղանըն հագդընտէ օլ
տէրէճէ իթմիրալէր իթար քի , զավալու
ատէմէ բէր չօր զարարը տօքունտու վէ պէլ
քիտէ միւֆլս օլմասընէ սէպէալ օլուր իսի ,
եկէր պիր միւթէպէր տօմթու . եարտըմընէ
եէրիշմիւ օլմասսյըտը .

5.

ՄԵՃԼԻՍ ՏԵՕՆԻՇՑԻՔ

ՊՈՒՆԾԱ ԷՎԼԵԼ իֆատէ իթտիր քի պօշազ-
զազ հէր ճինս ատէմտէ պուլունուր տէյու .
զէնկին , ֆուգարա , իիթիեար , կէնճ , վէ
տահա ախէրլէրինտէ . պու սէպէստէն հէր
մահայտէ տախի պօշազազ օլապիլը , ֆա-

գաթէ էքսէրի պօշազազըն միւրաաը մէճիս-
լէրտէ պուլունմաք տըս . զիրո իսթէտիսի մի-
սիլուտ հէր քէսին պէ հէր հալինէ մանա վի-
րէրէ կէնտիսինէ պիր չօր մէշզուլիէթ բէ-
տա իտէր . պու էսպապէ մէտինի մէճլալէր
տէ պօշազազ էքսիք օլամազ . էկէր պիր մէճ-
լիստէ օն ատէմ վար իսէ , ոլ չէ հրին իշմնտէ
իշմիլէն խալատիսամը թէճճէսիւղ իտէ-
րէր , էրպէթտէ սէքիփի պօշազազ արը . յա-
քին կէնտիլէրինին խապէրի եօք , սէօյլէնսէ
տախի բէր զիյատէ խրսա չըքարագ սէնին
իլէ տիւշմէն օլուրլէր :

Դվէլսա մուսին գատընլէրին չօղու կէն-
տի կէնճ զէմանէրինտէ շիմտիքի սէքպէսիէ-
թէ ալըշմամը օլտուքքինտէն պիր կէնճ
քըլ եախուտ գարը՝ պիր տէլիգանլու էր-
քէր իլէ սէօհպէթ իթսէ , անը բէր աճախազ
կէօրիւպ տէրագապ մէճլիսին իշմնտէն էն
զիյատէ էմիէթ իթտիսի գատընլն գուլա-
զընտ էյիլսա (մէճլիստէ կիզլի յարըրար իթ-
մէր բէր աղէմ օլուուղունու տիւշինմէյէ-
րէր) պու սէօպէրի սէօյլէր :

Պու քըլըն աշըք մէշրէպ օլուուղունու
պէն էվլէլսէն պիլիքիտիմ ամմա , պու
շամ պիւսպիւթիւն պէլի էտէյօր .
օնուն իշնի գաչքիշի ալաճաղըտը ալմատը .

Հէր նէ գատար օլքըլըն մէճլիս իշմնտէ
սէօհպէթ իթտիսի կէնտիսինէ չիքին կէօ-
րիւնիւպ էվլէնէմէտիսին սէպէպինի ան-
սէն իսթիթրաձ իտէյօր իսէտէ՝ պէլքի կէն-

աի քրզնասահին սէրպէսթ տէնիլմէք ճաւ
իդ իսէտէ՝ անաւէն կէնտիսի պիւսպիւթիւն
պէ խատպէր տիր . եախուտ պէ խասպէր օմագ
իստէր , պէլքի տէ զէմմինին սէպէպի գըս
գանձլըք տրք :

Ո՞չ չիսպէրսէ՝ էքսէրի էյլէնիլմէզ տէմաւ
շիբեայէթ օլուր : Ո՞չ ձլիստէ էյլէնմէք ու
սուլի , մէ ձլիսաէն հիչ պիր վագմ չըքմայա
րաք հէր քէս պիրի օլ պիրի իւէ սէօհպէթ իւ
տէրէք , եախուտ ախէր մէ ձլիս էյլէնմէք լիւմքին
իլէ վագմ կէշիրմէքտիր : Էյլէնմէք միւմքին
օմատըլըք մէ ձլիսլէքտէք . (քի չօրլարը) էցուէ
տիր) հէր քէս պիրի օլպիրինին հայինէ տիգա
գամ իսէր , պիրինին եիւղիւնէ րասմ կէլէ
իքի տէ ֆա պագտանան անտէն հազը իտէյօր
սուն տէյու իյամ իտէր . զիրա մէ ձլիս խի
թամընտէ պօշազալլըլա սէպէպ օլաճագ
շէլէր որունլար տրք :

Պէ օյլէճէ պիրիսպիրլէրինի զէմմ իթմէք իւ
տուն պիր գառ սաամթ թօրլանտըլըտէն սօնդ
րա տաղըլըրլէք . վէ այրըլըրբան պիրի օլպիր
ինին հագգընտա պօշազալլըլք իթմէ կէ եէ
զախիրէ բէյտա իթսին տէյու մապէնն
ոէ բէք չօք իպրամ իտէրլէք՝ ախէր
ւոււ եինէ թօրլանմալէրի իչուն :

Ո՞չ ձլիստէն տըշարը չըքար չըքմազ տաւ
հա զօգագտէ իքէն պիր թանըտըք րասմ
կէլուիլէքրի կիալի չաբըճաք պաշարլար տիւ
մէկէ :

Օ իրտէ պէյան օլան սէօլէրի սէօյլէյէն
իքի քըզ տրք :

— Պու ագշամ (Օգոստինոս աղանըն է վինէ
նէ կիթալիքտէ օնտան կէլիյօրուդ . կարապետ
աղանըն քըզը օնտայլըտը՝ սէսինի քոյլէրտի ,
պաշատը ճընկը , ճընկը չաղըրմայա . հէմ
պու ագշամ բէք էյի աղնատըք արթըգ . քիւ
մի սէվէյօր պիլիրմիսին :

— Խայըր :

— Աէնին պիր տօսմուն եօքմու , տախմա
աթըլըս պարապար կէշէրսինիդ :

— Եփէթ :

— Իշտէ օնուն իշին պայըրլըյօր :

— (Օտա օրտամըլըլըտը :

— Հէ զահէր , պիր իքի քիւն իլքիրտա
եալվարտըլար չաղըրմատը , սօնդրա օ տէր
տէմէզ ճընկը , ճընկը էօթափւրմէյէ պաշ
լատը , մէյէր օնուն տէմէսինէ պաքարըմը :

— Աֆէրիմ , սուռ ախշամ սիդ էբէյի շէ
աղնամըլընըզ :

— Տուր պաք տահա նէ օլտու :

— Վէ պունու տէտիքտէն սօնդրա քըլըար
պիր չօք կիւլսիւլէք :

— Տուր սօնդրա կիւլիւն , սէօյլէյին
պագալըմնէ օլտու :

— Տուր քի սէօյլէյիմ . Ճանրմ պիրտէն
պիրէ սու իսմէտի պէնտէ բամթ տէջի տը
շարը չըքտըմ , պաքտըմ քի կարապետ աղա
նըն քըզըյըլա օ սէնին տօսմուն տէնի կէօր
տիւքէրի կիալի բէք ֆէնա պօզուլուլար :

— Նիշին :

— Պիլմէմ կէօրմէտիմնէ եաբտըլըլարընը .
հէլութտէ պիր շէ եաբայօրլըլարը . քի պէնի
նի կէօրիւր կէօրմէզ օ գտտար ոլօզուլուն
լար , ամիմա պիլմէսին նէ օլտուլար : Ետամ
տահա նէլէր կէօրտիւք սոմիա տուտում
եօրուլար կիսէլիմ : — Վէ վայիտէլէրինէ
տէօնիւլ սիւալ իթտիլէք :

— Տուտու եօրուլտունմու :

— Հէ ճանրմ եօրուլտում , հէմ իւշեյօ
րում կիսէլիմ : —

Պէօյլէճէ պէյագ իւզէրի պիրաղ պօշազ
զաղըք իթտիբտէն սօնդրա էվէրինէ տախիւ
օլուլէք :

Իրթէ կիւնի . օլ մէ ձլիստէ հէր գաչ ֆա
միւնա վարտոը իսէ , ճէմիսի տօսմէրինէ մէ
ագրապալէրինէ կէօրտիւքէրի մէ ձլիսի պիւ
րէր կէօնա նագլիթտիլէք . նասրւքի շիմոի

իֆատէ իսոէրիզ:

Պու սէօղէրի սէօլէյէն եինէ օլ քըզէր տիր, ֆագաթ պիր ախէր քըզա նագլ ետէ-յօրլար:

— Քա, տիւն ագշամ սըրթընտա քէշկէ պիր սէօլիք գամզուրուն օլայըտը, թէք պիզիմ իլէ պարապար օլայըտըն:

— Կէրչէք տէյօրտունուզ. նէ կէօրտիւնիւզ պագալըմ:

— Պէն ձէնապինէ պիր չէյ տէյիմ մի. հիշ քուրուլմա քի չէօլէտէ պէօլէ տէյի:

— Շանըմնէ օլոու:

— Հիշ, նէ օլաճաք:

— Լյ աման, սիզուէ նէ սէօլէյէ ձէքսէնիզ սէօլէյին պիլմսին:

— Տիւն ագշամ պիլիբուն եա նէրէյէ կ'իմ տիր:

— Հէ պիլիրիմ:

— Օրտա օմուրույօրուզ. բէք տէ չօք ատամ վարըտը, սէնինքի տէյի պէլէլէ տէյին սէ օնտա:

— Պիլիրիմ օրայա չօք կիտէր:

— Պիր արալսդ բա՛թ տէյի սու իչմէյէ ըլք-տըմ, նէ կէօրտէմ էյի:

— Նէ պիլէյիմ պէն:

— Աէնինքի իլէ կարապէտ աղանըն քըզը պիրիսպիրէրինին էլինի թութմուշարըտը — :

(Իրթէ կիւնի էլ թութմաք իլավէ օլոու):

Տիւնէյէն քըզ պու սէօղէրի իշիթայի անտէ իպմիտա քըզարտը, վէ սօնդրա պէն զի սօլոու:

— Լյ սէն տըշարը ըլքտընտէ սէնի կէօրտիւլէր իսէ նէ եաբտըլար:

— Նէ եաբաճագլար · իրիսի պիրտէն օտայա գաչորըլար — : (Պու տախի իրթէ կիւնի զամմը տըլ):

Տիւնէյէն քըզ էփէլա իւմիտ քէսիրլըինէ տիւշիւպ — քա վնայ — տէյէրէք պաշընը տիզինէ տայաթմու, յաքին սօնդրա գըսդանձլը զը էլէ ալըպ — նիշին արգալարընտէն օտայա կիթմէտին — տէյու սէօլէյէն քըզն իւղէրինէ հիւճիւմ իթտի:

— Քա ձանըմ հիշ էօլէ չէյ օլուր:

— Նիշին օլմազ:

— Լյ պէն պիլմէմ. սէն ըլտորըմըչսըն:

— Լյահիհ պունու պէօլէ կէօրտիւնիւ:

— Հէ ձանըմ հէ · քա տահա նէլէր, նէլէր · օթիւրքիւլէր չազըրթմաք մը տէրսին. հիշ պիրի իլէ ցնամայրազ օնունըլա ցնամաքը լըր մը տէրսին. նէ պիլէյիմ ձանըմ նէ պիլէյիմ. հէր չէյ ագլըմուս գալըր մը: Տուր,

տուր · քա պաք · պաք · պաք · տահա նէլէր ունուտույօրում: Պիզ ըլքութ կէլյուրուտուք, հէբսի արգամըզուան տըշարը ըլքութ · քա պիրտէ պագայըլմ քի օնլարըն իրեսիտէ եօք · մագսուս տիգաթմ էթտիմ, արթըդ պու գաբուլարը գաբատը · պու նէ ձէսարէթ: Ը իմոի պէնտէն հէր չէյի տինլիւտին եա, սէնինքինէ տահա ումծուտ էտէրմիսին:

— Պաք պէնտէ օնուն պաշընա նէլէր եաբաճաղըմ:

— Լյա քուզում, էյէր քէնտիսինէ պիր չէյ սէօլէրսէն, սագըն պէն սէօլէտիմ տէյի տէմէյէսին:

— Լյօք պէն պիլիրիմ արթըդ նէ տէյէսէյիմի:

Կիւնձ քըզարը տինլիւտիտէն սօնդրա պիր ազ տա եաշլը գատընլէրին սէօհպէթլէրինէ գուլագ վիրէլիմ:

— Շանըմ (Օրսօլա գատըն · տիւն ագշամ խղճմուանքըմ նէ օլոու պիլմէսին — : (Վատլ իսէրէք պօչպօղազըք իթմէկէ աալա խղճմուանք իթմէզզ):

Վէ պու սէօլէրի եքի թարաֆա սալանարագ սէօլէրիտի:

— (Օ նէ պիլէյիմ · շիմոիքի էվի գորըլարա հիշ ագլըմ սըզըմ էրմէզ · գըրգ եաշընտա գարըլար եիրմի եաշընտաքի չօճութլարա ագըլ վէրմիշէր օնլարըլան ձահճիրիճիհճօմ · պէօլէ չէյ կէօրմիւշիւյիւտիւրի:

Ա.Յ.Մա.

— Հաշա՞ , հաշա՞ . նէ մինասիպէթ . պիզմագումարը մը լուսաբարք է արը երբէք պիր եւ բառէ օթուրամից լուսաբարք : Պիր կիւն է վիմիզէ պիր երբէք քէտի կէլտիտէյի լուսահոգի քույրու զւնաան թութմասը լուսաբարք էնձիրէտէն ֆըրլամթմասը պիր օլոտու :

— Ֆէնամը էտէրիտիլէր ճանրմ (Օրսօլա գատորն . գարըլարը նանոր զավմէ իթմէլի : Պէն տէ պիր կիւն սագայա գարույու աչտըմ տէյի , պիզմէմ մէկ մարդ պէլինտէն քուշաղընը չէօղիւպ պէնի պաղլատը , հէմէն պաշգա պիր չէյ պուլամատըլսա քէմէրի իլէ պէնի պիր էյի տէյտիւ :

— Աֆէրիմ . էլէրինի սէվէյիմ . էյլէ էթմէմիշ օլայըլար , պէյլէ մի օլուրուտու :

— Հէ զահէր , պէն տէ հիչ սէս ըքքարմատըմ . գօճամորը , պանա նէ խատէսէ եաբար տէյի պիլիրիտիմ . հանը շիմտի պիզմէմ կիպի գարըլար :

— Հա՞նը :

— Հա՞նը կէօղիւմ :

— Հա՞նը ճանրմ հա՞նը . տիւն ագշամ ճանրմ կէօրսէն իտի օլանլարը , շու սէնին պիլույին պիր կէնձ եօքմու . եանընա պիր թանէ եիրմի եաշընտա պիր չօճուք ալմըշ . օնա ագըլ վէրմիշ , հիչ ութանմագ արլան մագ տէտիլէրի չէյ եօք , հապիրէ օնույուրան ճըլըր , ճըլըր , ճըլըր լաքըրտը էտէր : Լյ պիզ տէ պէցիւյիւզ , եաշը գատըն սայլըրըզ , պիզմէմ եանըլըզա կէլիպ պիզմէմ իլէ լաքըրտը էթմէք եաքըշմաղ մը , պօրմու տէյլ մի :

— Հէլպէթտէ . նէ տէյօրսուն ճանրմնէ տէյօրսուն :

— Լյօք . պունլարըն հիչ պիրի եօք . էյ ատամա խըրս կէլիյօր . օնտան սօնդրա սէն շունա պաք . նէ կէլիրիքէն էլ էօրմէք վար , նէ կիտէրիքէն . կէլույի վագըլթ պիր թէմէննահ էթտի “ ագշամլար խայր օլուն ” տէտի . սօնդրա կիտէրիքէն տէ “ գալըն սազըլըլըն ” տէտի , պըրաքտը կիթմտի : Պիզ կէնձ իքէն պիր եաշը գատըն կէօրսէք նէ եաբաճազըմզզ պիլմէ զիտիք , ութանալըլըլըզտան եէրին տիպինէ կէչէրիտիք . շինտիլիլէրտէ նէ ութանմագ վար , նէ արլանմագ . օքօրթէսի մի տիր նէ տիր , օնույուլան եան եանա օթուրմուշ , տիզ տիզէ տայաթմըշ (պու տախի իլավէ տիր) . պիզտէն հիչ ութանմագ եօք , հապիրէ օ օնա , օ օնա պիր թագըմ կիրմէ կիրիփ չէյլէր :

— կէրչէք տէյօրսուն :

— Հէ (Օրսօլա գատըն . հէ ճանրմ :

— Լյ գօճասը կէօրմէյօրմու :

— Լյօք . սէն շունա պաք քի նէ ճէսարէթ , օնու պարապար կէթիրմէմիշ :

— Քիմի իլէ կէլիշ եա :

— Իշտէ ճանրմքօրթէսի իլէ կէլիշ օլմալը , սօնդրա կիտէրիքէնտէ օնուն քօլթուղունա կիրմիշ կիթմիշ :

— Շէնապին տէ պիւթիւն պունլարը կէօրտիւն էյլէ տէյլ մի :

— Լյօք . քօլթուղունա կիրտիյինի պէն կէօրմէտիմ ամա հէլպէթտէ էյլէ օլաճագ . հա տուր . շիմտի հաթըրըմա կէլտի . տըշարը

ըրքութան սօնղրա ուշագ կէօրմիւշ, ուշագ տա պէսլէմէյէ սէօլէմիշ, օ պէսլէմէտէ օ պիր պէսլէմէյէ սէօլէմիշ, օ պիր պէսլէմէտէ գատընընա սէօլէմիշ, գատընը տաքընա սէօլէմիշ, քըզը տա պէնիմք քըզըմա սէօլէմիշ, պէնիմք քըզըմ տա պանա սէօլէտի, պէն տէ ձէնապինէ սէօլէյօրում: Պուդարը պէօլէ՞ եա՝ ճանըմ հէբսի աղկըն հէբսի: Ըու սէնին կնքամայրընը քըզընըն թօրնու եօքմու. տահա քաջ եաշընտա տըր. եիրմի եաշընտա վա՞ր մը:

— Եօք, նէ մինասիպէթ. մն եէտի պուչուք եաշընտա վարըսա անձագ:

— Եց իշուէ եփի քի ձէնապին սէօլէյօրուն, օնու կէօրսէն նէլէր նէլէր եաբմատը:

— Կէրչէք տէյօրսուն. օ նէ եաբու պաքայըմ, սէօլէտէ կիտէյիմ պապասընա հապէր վէրէյիմ:

— (Օ) քըզալիսէնին պաշընա կէչմիշ, քօլար եարըսա գատար աչքը, պիր աչքք պիչիմ ֆիսթան կիյինմիշ. Ճանըմ ձէ հէննէմ, ձէ հէննէմ աչքմըշ զանն էտէրսին. օ էրքէյէ կիւլէր, օ պիր էրքէյէ կիւլէր, էրքէրէլէր տէ պաշըստըմ մը մէթ (մէտհ) իթմէյէ, օ գապիլ օլսա օնլարա ճանընը վէրէձէք. հէր նէ հավա իստէրէրսէ չալայօր: (Ծ)ու օրտան նամուլ միսաֆիր պըրաքմըշլար. օ նամուլ անատըր օնուն անասը, քըզը պըրաքմըշ պիր թագըմ ճահիլ ճիւհիւլիւն իշինէ. պէնիմ ագլումըն երտիխ շէլէր տէյիլ:

— Եց քի պունլարը պանա հապէր վէրիյօրսուն:

— Հէ (Օրսօլա գատըն. մաքսուս սէօլէյօրումքի կիտիա սէօլէյէսին տէյու. տօղըրուսու պանա խղճմտանք օլսու, հէմ պիր եէրտէն նշան կիտէձէյիմիշ տէյի իշիթտիմ, օնլարտան պիրինի կէօրիւրսէմ տօղըրուսու սէօլէյէձէյիմ, պիրազ տա խղճմքք վար, զավալլը օլսան նիշին աթէշէ եանարն. եազքք տէյիլ մի. բէք աչքք մէշքէպ քըզ տըր ալմայըն տէյի սէօլէմէյէ նիշէթ քօմուշում: Ամա ձէնապինին ճանը սըքըլմասըն:

— Հայրը նիշին ճանըմ սըքըլամաք. քօ ագլու պաշընա կէլաին, հիշ էօլէշէ շէյ օլմուրմու.:

Եշաշու գատընլարը անդլատըք. պիրազ տա պազը տէլիքանլու էրքէրէրի տինլէյէլիմ:

Կէնձ պէյլէր թապիր իթտիքէրի տէլիքանլու էրքէրէրտէ բէք մէշհուր պօշպօղալլէք պուլունուր, շիւնքի պօշպօղալլէք թօխումու բաթմաթա թօխումունա պէնոլէր, հէր մահալու հասըլա կէլիր, վէ պօշպօղալ-

լլք թօխումունուն ասըլ հազզ իթտիյի թօրըրագ թէրպիէսիզլիք տիր, վէ օլ թօրըրազըն մահասուլին էյի պէսլէյիա թէօրէթմէսինէ յազըմ օլան գըսգանձլքք, էսրար սագլամամազք լլք, մէձիս ուսուլի պիլմէմէզիք, վէ իլլազէվէրիք. պունլար օլտուքճա յաֆազանլըգ մահասուլու բէք չաբըգ իլէրու կիտէր:

Կէնձ պօշպօղազ ախշամ թամընը իթտիքտէն սօնղրա խրոսը ֆէնէրինի էլինէ ալըր, վէ մահալէ արալէրինտէ տօլաշըր:

Կէր քի կիւնտիւզ վագթի իթթիֆսուկ էն բէնձիրէտէ կէօրտիւյիւ քըզ եախուտ գարը եինէ բէնձիրէնին էօնիւնտէ րասթ կէլէ օթուրմուշ օլուր իսէ, կիմէ եաբըսընա տէնին օլ մահալու կէչիպ տէօնէր, ըշըգ սէօնէ սէ բէնձիրէկի աշաճագ մէմուլ իտէր, բէնձիրէնին էօնիւնտէ օթուրան օլ մահալու ղայոզ օլսա՝ գալույա ինէմէք տէյու սէվին ձինտէն էլլէրի թիթիրէր. վէլ հասըլ հիչ պիր մէմուլի օլմազ. վէ եինէ էվինէ տէօնէր: Լաքին իրթէ կիւնի ձէմի տօսթլէրինէ ույգուսուզ օլուռ զընտէն թէշէքքի իթմէկէ պաշայըպ կիմէ եաբըսընա տէկին քօրթէ իթտիյինի վէ օլ զաթըն իսմինի տախի վիրէրէք պօշպօղալլէք իտիւպ կէնտինի մէտհ իտէնէք տիր:

— Լզալար շու քըզք (քըզքն իսմինի վիրիր) թանլըմըրնըզ:

— Լվիլէթ. տահա եագընտա նշանլանտը: — Հայթէ օնու տէյօրում:

— Այսին սօրտունուզ :
— Պէնտէ պիր եօրկունլուք, ույգուսուզ
լըք կէ ծրմէյօրմուսունուզ :

— Եվմէթ . պիրաղ անլաշըլըյօր :

— Վտամ պլըսք . տիւն ախշամ կէճէնին
սէքիզինէ գատար այագ իւսթիւնտէ տուր-
մատան իշխմ պիթաի :

— Աէտէն :

— Աէտէն օլաձագ . օքըզըլաքօրթէ էթ-
տիք . գաբունուն էօնիւնտէ պիր տիւզիւ
այագ իւսթիւնտէ տուրմուչում :

— Եօլէ իսէ նշանլըսընը սէվմէյօր :

— Աէ մինասիպէթ . քըզ պէնիմ իշուն
պայըլըը ամմա , անասը պապասը պիլմէզ ,
չըքարմըլար իշմէ օնա վէրկյօրլար . պէնիմ
իշխն ֆէնամը . թէմիզ էլէնիյօրում , սիզ պա-
նա էյի պագըն . տահա նէրէլէրտէ նէլէրիմ
վար — :

Պուտ միսիլուռ ատէմէթ պիր մէճլաէ կի-
տէր իսէլէր , օլ մահայտէ պուլունան կէնճ
տուտուլէր նէ գատար անլէրտէն իհմիրազ
իթմէլի օլտուրէլէրինի սէօլէմէք հաճէթ տէ-
րլ , զիրա զէրըէ մըդտարը ուժագ պիր իսա-
թըրշնասլք , եախուտ թէրլիփախլ օլտուք-
էրի ատէմ իլէ զլյատէճէ պիր իւլիթէթ իթ-
մէլէր , օլ պօշպօղազն լիսանլնտէն նամար
գուրթուլապիլերէր :

Պօշպօղազ էկէր քի պիր իքի տանէ տախի
չագար իսէ յափաղանլըզն կէրիսինի ալմագ
մուհայ գապիլինտէն տիր :

Պուտ թարիփ իթախիմիլ կէնճ պօշպօղազ-
լըրտէն պիր տանէ Օգոստինս աղանըն է-
լինտէքի մէճլիստէ պուլունմուշ օլարագ իր-
թէ կիւնի բօնճճու տիւքքեանընտէ կէնտի
ահպապը իլէ պիր իքի տանէ իշտիքտէն սօնդ-
րա իթախիփ սէօլէրի տինլէյէլիմ :

— Տիւն ախշամ Օգոստինս աղանըն է-
լինտէ իտիմ . պիր թէմիզ էլէնստիմքի :

— Աասըլ :

— Վտամ սօրմա կիթսին . (սահիհ սօրան
օլմասա էյի օլուր) պիր մէճլիսին իշխնէ կիր-
տիխիմ կիպի հանկըսը պէնտէն տույայօր օնու
չըքարմագ քէստիրիրիմ , խօշ պէնտէն տույ-
մայան օլմազա . հէմ մէճլիսին իշխնտէ հան-
կըսը էյի չէյ իսէ օնու այըրըրըմ , օնտան
սօնդրա արթըգ արանմա :

— Տիւն ախշամ տա կէօլիւնէ քէստիրտի-
յին պիր չէյ վմըրմըրտը :

— Աէ տէյօրտուն ատամ . նէ տէյօրտուն .
հէմ տիւն ախշամ պիր սաաթըն իշխնտէ իքի
քըզ պիր գարը ճէլպ էթտիմքէնտիմէ , զանն
էտէրսին քի իւչ սէնէ տիր պէնիմ իլէ քօր-
թէ էտէյօր . էօլէ արգամտան տօլաշըյօր-
լարըրտը : Վարընըն ատլնը վէրսէմ սէն թա-
նըրուն . սէնին խըարմըն տըր :

— Ազնատըլ :

— Լց իշուէ աղնատըն իսէ արթըգ էլ վէ-
րիր . նասըլ , կուսթօ սահապը տէմիլմիսիմէ-
շիմ . էյի չէյ տէյիլ մի :

— Վէնա տէյիլ :

— Հէմ տիւշիւն . նէ գատար քէնտիմէ-
մէճպուր էթտիմքի , պու կէճէ սաաթ էէ-
տիտէ պէնի թէնճիրէտէ պէրլէյէճէք . եինէ
պու կէճէ ույգու եօք պիզտէ :

— Աէն մի թէրլիփ էթտին պէրլէմէսինի :

— Աէ մինասիպէթ . քէնտիսի եալլարտը .
կէօրսէն էլիմէ այազըմա տիւչէր կիպի չէյլէր
էտէյօր :

— Վթէրիմ , էյի մէճպուր էթմիշին :

— Սօն տէրէճէ . տիւշիւնտիւմ քի գա-
պուլէ էթմէսէմքէք պէտ չէյ օլաճագ . տա-
հա իւք թէրլիփի օլտուղունտան քէք էի
տէտիմ :

— (սէնի իսթէտիքտէն սօնդրա , սէն
նիշն կիթմէյէճէքսին :

— Աէ տէրսին գարտաշ . հանկը պիրինէ
կիտէյիմ . կէճէտէ պէլքի սէքիզ օն տանէ
պէրլէյէն վար . պունլարըն հանկըսընա եէ-
թիշմէլի պէն տէ շազրտըմ : Հէմ ճանըմ ,
փարա տա կիտէյօր :

— Աիշին :

— Ավրիալ ըսքուղղուն եկրլէրտէ պէսլէմէլէրէ ուշագլարա պախշիչ վէրմէք եօքմուեա — :

Վէ պունու սէօյլէտիյի անտէ պօշպօղազ կէնտիսինէ պիրալքիպիրլիք կէթիրէրէք պաշնը երէի եօքարը գալարուր :

— (Օ) կիտէն փարա նէ գատար օլաձաքքի :

— Նէ տէյօրսուն եֆէնտիմ կէջէն սէնէ հիսապ էթտիմ պիր ելուսա սատէճէ պախշիչ եէտի պին եէտի եիւզ եէթմիչ եէտի պուչուք զուռուշ կէթմիչ :

— (Օ) րալարա վարլիօրմու :

— Պանա նէ տէյօրում սատէճէ պախշիչ պաշգալարը տա տահա պաշգա հէտիյէ վէրմէք, եատէս թութուտ մախսուս ալուսնմաք, ճանըմ, քեարըմ տա սրբասընտա տըր պու սէնէ պույնուզ ալըշ վէրիշի էթտիմ, սատէ եիրմի եէտի պին պէշ եիւզ զուռուշ օնտան գաղանտըմ հիշի հիմնէյէ պույնուզ վէրմէտիմ հէտիմ պէս թօրլատըմ :

— Այի պաք նէ քեարլար վար տա չօք ատամ պիլմէզ : Շէնապին պիր վագլթ տա այնաձըլը էտէրիտին պիր չօք այնա կէթիրթտիրմիշիտին օնլարը նէ եաբարն :

— Իէք էյի ալթընտան գալքտըմ, հայա այնաձըլը պիրաքմալըշըմ պիրազ տահա կէչօխն տէ պաք տահա նէլէր եաբաժաղըմ իշ էրպապը օլմալը պիր ատամ նէլէր վար նէլէր :

— Լոյլէ տիր :

— Պանա պաք պէն չօք տուրամայաճաղըմ արթլըգ :

— Ելչին :

— Տուր սաաթա պաքայըմ տա սանա սէօյլէրիմ — :

Պօշպօղազ սաաթա պաքտըքտէն սօնդրա պու սէօղէրի սէօյլէրէք աճէլէ իլէ այաղէ գալտոր :

— (Օ) սաաթ տօբուզու պէշ կէչմիչ, պիր էլի կիտէճէիմ սէօզ վէրտիմ թամ տօքուզու չէրիէք կէչէրէք եօք եանլըշ տէտիմ սէթիզի չէրիէք կէչէրէք կիտէճէիտիմ պիր սաաթ տա կէչմիչ, շմմտի պէնի քիմ պիր նասըլ պէթէյօրլար :

— Լոքէքմի տիր պէթէյէնէլէր :

— Նէ մինասիպէթ ճանըմ պուզ կիպի իք տանէ քըզ :

— Այի էյի ույտուրմուշուն :

— Տահա սանա հէբոխնի սէօյլէմէյօրում :

Նէրէլէրտէն նէ խապէրլէր կէլիր տէ հիչ պիրինէ գուլագ ասմամ, կիտէճէք օլսամ վարա, հէր տագլըգէ սօքաքտա օլմալը . նէմէշալըմ պիր ատամ պիրազ տա քէնտիմ բաթլըլընա պաքմալը :

— Լոյլէ տիր ա :

— Լոյթէ տիւն պիրինի կէօրտիւմ, պիր եէրէ չօքտան պէրի կիթմէմիշիմ, օ կէօրտիյիւմ ատամլըսա պանա պիր չօք սիթէմի խապէրլէր էթմիչ, նէ եաբայըմ եէթիշէմէյօրում պէնտէ գապահալթ եօք պիր ատամ եէթմիչ պէշ բարչա օլամազ եա իշմէ էօյլէ խապէրլէրի խօշ կէօրմէլի նէ չարէ պիր եէրտէ տէ բասթ կէլէճէք օլուրասն, պիր չօք եալան սէօյլէմէլի, կէլէմէտիմ կիտէմէտիմ տէյի վէլ հասըլ թաթլը եէրինէ պաղլամալը, պունուն չարէսի պու :

— Պաշգա նէ օլուր քի :

— Պէ գարտաշ :

Պօշպօղազ այագ իւղէրինտէ տահա բէք չօք սէօհապէթ իւտէճէյիտի, ֆագաթ զօքաբաէ պիր գավղա օլուուղընտէն, օլ վէսիլէ իլէ տըշարը չըքըպ վէ իքի ահպապ գավղանըն թէքմիլինաէ պիրիպիրլէրինտէն այրըսըլըր :

6.

Պօշպօղազ ՔՄՄԽՆՆ

ԱԱՖԱՍԸՆՐՆ ՆԷԹԻՃԵՍԻ

Պիր քըզ հիչ պիր վագլթ պօշպօղազ ատէմէ, պիլէրէք մուհատպէթ վիրմէյի խթէմէզ զիրա քըզէր կէնտիլէրինէ բաճի օլան մատուէլէրին էսրար գալմասլնը միւրատ իւտէրլէր վէ հագգէլէրի օլուուղու աշկեար արը, պու սէպէպուէն պիր տէլքանլույէ աշգիթմէզուէն էվիլէ անըն թապիաթլնը անդամագ կէնտիլէրինէ բէք էլզէմ պիր քէյֆիէթ տիր :

Քէլրի պազըլէրի պու սէօյլէտիկիմիլէճէ վապ իսէրլէր քի, պիր ատէմէ աշգիթմէթէսիւզ վէ տիւշիւնճէ իլէ օլամազ, իլլա կէօրիւա վէ օլ սանիէ սէվմէք տիր տէյու . էկէր ճէմի քըզէր պու միսիլու սէվէր օլսալէր պու ճէվապ վէրիլէպիլի լաքին բէք չօքլէրի, էվիլէլա վարիէթ խուսուսունու էյիճէ անդամաթբտէն սօնդրա պատէհու սէվմէյէ պաշլարլէր նասըլ քի անը անդամայէ վագթլէրի վար իսէ թապիաթլնը տախի աղչօք թէճէսսիւզ իթմէկէ գատըր օլապիլիրլէր :

Պիր ճումա իրթէսի ախշամը Պօղաղ իշխ վարօրի իլէ թարտպիսյէ կիտէրիթէն հավաս սէրինձէ օլտուղբնոտէն կէօվէրթէտէ իւշիւ յիւտ գամարայէ ինոխմ իսէ , եէտի սէրիդ տէլեքանլու օթուրմուշ ահպապլուդ իտէրլէր իտի :

Պազրէրի ֆէսէրի ըրդարմըշէր վէ ճէմիսի բօնձ իչէրէք կէնտի բէֆիդէրի օլան պօշտօղաղ ՕնօփրիՕս աղջոյը տինլէյօրլար :

Պէն տախի սէլամ վիրիւադ անլէրտէն պիր ազ ուզաք պիր սանտալիէ իւզէրինէ օթուր տում :

ՕնօփրիՕս աղա պիր չօք տինլէյէնլէր էլէ կէթիրմիշ . վէ պու սէպէպտէն զայէթի իլէ աշգլէնմիշ , հէր նէ գատար աղզը եօրուլույօր իսէտէ , միճուտինին պազը ազալէրի տախի բահէթտէ տէյիլ . զիրա պաշը , էլլէրի վէ այագլէրի պիր տիւզիւ հարաբէթ իտէր ալագասը օլան քըզը ֆասլ իթտիյի զէման . վէ պուրնու հայլուձա իրի օլուուղնէ տէն՝ եէլազէ միսիլու՛ պաշնը սալլատորզը վագթ էրէյի րուզիկեար բէյտա իտէր ,

— Քարտաշ . ալմը սէնէտէն պէրու լուանէթ տուտույու սէվէրիմ . կէրչի օտա պէնի սէվէր , (պօշպօղաղ կէնտինէ պիրաղ քիսիրիթ կէթիրտի) , յաքին պիրաղ վագթտան պէրու պիր վէսվէսէ վար պէնտէ . պիլմէմ նասրլ օլաձագ :

— Նէ տիր օ վէտիւէ :

— Ըօյէ անլայօրում քի՛ պիր պաշգա

տէլիքանլու իլէ քօնուշույօր . (ՕնօփրիՕս ազա պու սէօհպէթի սէօլէտիքաէն սօնղըս պիր բօնձ տահա սըմարլատոլ) :

— Ատամ սէն տէ . պիր էյի թահգիգ էլլէ :

— Խօշ պէն կէօղջիւ քօմուշում . եէկէր սահիհ էօլէ պիր շէ վար իսէ օ տէլիքան լուր տուելոյա տավէթ էտէձէյիմ :

— Եօյէ իսէ օրթայա քան չըքարտագադուն :

— Հէ զահէր :

— Քիմ ափր օ տէլիքանլու :

— Լօք . նէ յազըմ սէօլէմէմ :

— Լց նէ օլուր սէօլէրիսէն :

— Եէօլէրիմ ամմա սըր գալըրսա : (Խուրար գալմասընը մաթժուպ իտէն ատէմ վարօրուէ ալագասը օլան տուխմէրի ֆասլ իտէյօր) :

— Բէք էյի :

— Պիլիքիմ քի սիլ պաշգասընա տէմէզսինիզ . օնուն իչուն նագլ էտէյօրում : Ատամ շու Ոէլքիսէթէքէան լուանաս եօրմու :

— Կէրչիլ մի տէյօրտունուզ :

— Լցվէթ , իքի իւչ կիւնէ գատար սահին խապէրինի ալըրըմ , էկէր էօյէ իսէ պէն պիր քէրէ ալմայաձազըմ , պէն տէ ալմազամ պագալըմ քիմ ալըր :

— ՕնօփրիՕս աղա պէօյէ չէյէրէ պիր տէն պիրէ ինանմայլն , զիրա լուանէթ տուր քեամիլ պիր քըզ արը :

— Մէ գարտաշ . պէն տէ էօյէ պիլտի կիմուէն օնուն իլէ պաշատըմ քօրթէ իթմէնէկ . վէ կէնտիսի տէ սէօզ վէրմիշ իտի քի՛ էմինինտէն չըքմամ ո տէյու . յաքին պուն տէօրթ սէնէ մուգատտէմ , եինէ պէօյէ պիր շիւպէմ վարըտը , պիր կիւն վագըթ սըզ լուանէթ տուտունուն էվինէ կիմտիմ , վէ ֆիքրիմուէն կէչէն տէլիքանլու օտանին պիրինտէ սագլըրտը . վալիտէսի տէ էվուն եօք . էյ պունու կէօրտիւմ իսէ արթըք տայնամատըմ . պիր էյիթէ տէլիքանլույու տէօյտիքտէն սօնղըս էվուն եալլահ էթտիմ , պէն տէ խըրա իլէ չըքար իքէն քըզ այգալըրմա գաբանտը . սէն օլ տա տայն . հէմ սօնղըս անլտորմ քի սահիհ բէտէրինէ պէքլէյօրումուշ . հէր նէ իսէ աճըտըմուա եինէ սէօզ վէրտիմ քի ալըրըմ տէյու :

— Քըզն հիչ ագրտապալըզ եօրմու տէլիքանլույըլա :

— Լցվէթ սօնղըստան տույտում քի թէյ զէսինին թօրնունուն ամուձասընն օղու օլույօր . յաքին շիմտի տէ սէղիկիմ թամամ

քքար իսէ արթըք պլրաքտաձալըմ. պանա
պիր զարարը եօք. վարսըն օ տիւշիւնսիւն.
հէմ չօք սէ օյլէ թմէյին պէնի հա . . . (կէ օյա
աղ սէ օյլէյօր :

— Եիւզէլ ամմա սէզ տէ աշուգանըզ օլան
քըզտան նամըլ պիրտէն պիրէ վազ կէ չէնի
իրսինիզ :

— Պէն տէ իսթէ մէմ, յարին նէ չարէ .
բէք խըսալնըօրտմ պէ օյլէ սէ օզիւմտէն չըք
արզը իտուն . օ պիր կիւն պիր հէտիէ էթ-
տիմ, պիզէ մայի տէ օրիմ պինի կէչար . հէյ
հէյ քուզում. նամըլ պուտ տա : (ափազան
պուտ սէ օզիւրի սէ օյլէտիբուէն սօնդոս էթրա-
ֆընա պաքտը, աճէպ ճէմիսի իշիթոնի մի
տէյու) :

— Լցի, ափէրիմ. էյ օ սիզէ նէ հէտիէ էթ-
տի պաքալըմ, հա . . . հա . . . հա . . . հա . . . :

— Իշթէ շու եազըզ :

— Լց պուտ պիր պէ օյիւք խազնէ տիր :

— Ատամ գաչ փարա էտէր, սէնիմ օնա
վէրտիմ հէտիէլէր որմայըն ար-
ժըգ . (սօրան եօք, յարին կէնտի սէ օյլէր).
նէ իրէք ֆիստանըքլար գալտը . . . նէ շարբ-
լար . . . նէ քըրէբլէր . . . տուզինալար իլէ
պօթինլէր . . . թօրլարը միս ֆիսթանըք-
լար . . . տահա նէլէր նէլէր . . . հայա հէր
կիւնլիւք կիյտիսի ֆիսթանլարը պիլէ պէն
եաբարըմ :

— Եշապանձլյա կիթմէյօր եա . եարըն օ
պիր կիւն մայ սիզին օլուտ իսէ հազըր էլուէ
պուլունուր :

— Քարտաշ պէն եաբմազ իսէմ քիմսէնին
եաբաձաղը եօք . (կէ օյա կէնտի այագա իթ-
մէզտէն էվմէլ լուանէթ տուտու չըքլագ կէ-
զէրիմիշ). կէնտի տէ թէնպէլ, հէմ էլմնտէն
պիր շէյ կէլմէզ, հէմ բէք սէ ֆիհ օլուուզըն
տան մանտա բէք տէ բիս տիր : Պէն պըրա-
քայըմ պաքալըմ քիմ ալըր . . . խօշքիմ ալա-
ճագ օլուր իսէ կէլսին պանա . . . սօրսուն
. . . հը . . . հը . . . հը . . . աղզամը աչտը-
մայըն . (պուտ գատար սէ օհապէթի գաբալը
աղզը իլէ էթտի իսէ, աչըլուզը ղէման պիր
գաչ խաֆթէ աչըք գալմալը տըր) :

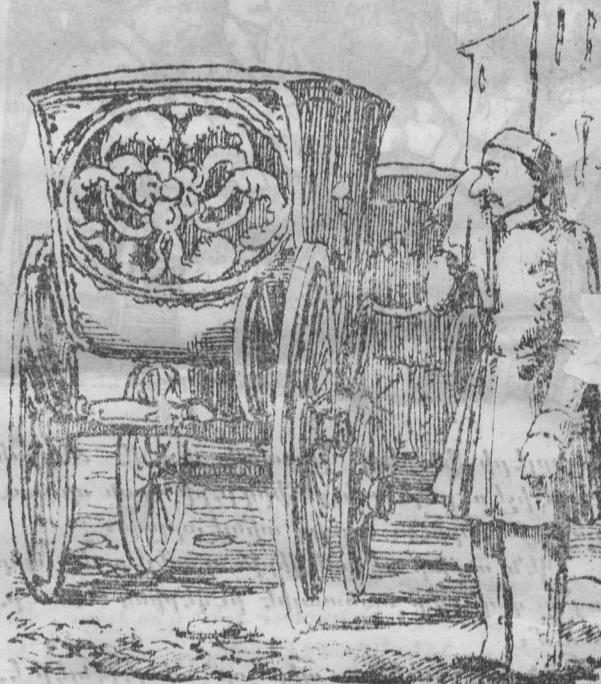
Օնօփիթօս տղա պուտ սէ օհապէթէրտէ
իթէն՝ եանըմտէ օժուրան միւտէպափիր վէ-
քեամիլ Դանիէլ աղա իսմինտէ պիր զաթ օ-
լարագ, արթըգ թէհամմիւլ կէթիրէմշիս
տըշարը չըքտը :

Էքի այ սօնդըա Դանիէլ աղա լուանէթ
տուտու իլէ նիքեահ օլուու, զիրա մէրսումէ
լուանէթ տուտու պօշպօղազըն ախլագընը

պիլմէ զոէն՝ հէր նէ գատար անէ աշգ վիր-
միշ իսիփ իսէտէ սօնունտէ զէրրէ մըգտատրը
մուհապաէթի գալմամըշտը . ֆագաթ պու-
տատար ֆասլ օլուուքտէն սօնդըա անը թէրը
իտէրէք ախէրինէ իւմիտ իսէմէզ օլուուզըն-
տէն սուքիւթ իթմէկէ մէ ճպուր օլուուշ ի-
տի : | աքին Դանիէլ աղա անը բէտէրինտէն
իսթէտիսի ղէման պին ճան իլէ գապուշիթ-

Պօշպօզտըն պու քէյֆիէթէ բէք չօք ճա-
նը սրբըւոր իսէտէ պէյազ եազըզըլա աղլէ-
մէքտէն մանտա պիր շէյ իսէմէտի :

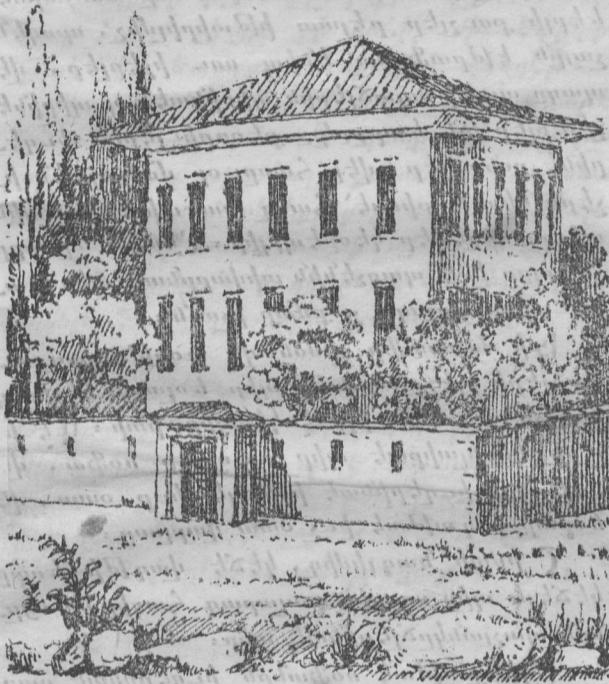
Վէ տիւյիւն արապալէրի կէչարի ղէման
գալպինտէ զայէթի իլէ քէտէր տույտու ,

Պօշպօզազ ատէմ եալընըզ տիւյինէ ֆէ-
նալըք իթմէյիպ, իլլա բէք չօք տէ ֆա տախի
կէնտինէ բէք պէ օյիւք զարարէր իսէր :

Ն Ա Գ Լ Ւ Ե Թ

Պամաթիատէ՝ շնչկրտէն պիրազ այրը, եիւքսէքլիյի գարար պիր էվ վարլուր. յաքին ախէր խանէլէր միսիլուր զօքագ իւղէրինտէ օլմայրագ իլլա պիր պէցիւք պաղչէ օրթասընտէ չար էմրաֆը ալւագ տիվար իւէ մուհան ֆրզէ օլմուշ: Պինա բէք եէնի տէյիլ, վէ պաղչէ տախի հայրը երւըրը օլարագ քէօլիէ իտէպիլիր աղաձլէր տախի հասըրա կէլմիշ:

Պաղչէնին իչէրիսի չիչէքլէր իւէ միւզէյէն, վէ կէօրիւնիւր քի պաղչէյի տիւզէթափրէն հէր քիմ իսէ չիչէքլէրին ճէմիսինի այրարագ կէնտի գալպինին տույկուլէրինէ մութապլգ մանալէրի անզլութարսըր, չէօլէք քի պիր արիֆ ատէմ պաղչէտէն իչէրի կիրտիքտէ, սահիպինին նէ գատար այշ տիւ չիւնճէլէրի վէ նէ տէրէճէ քէտէրին գալպի օլոռուզնը պիր քէրէ նազար իւէ անջայապիլիր իսի: | աքին ճէմի չիչէքլէրտէն զլյատէ սորմաշըք եաբրազը պաղչէնին իչինտէ հէր մահայտէ վար, օլ տէրէճէ քի մանասընը պիլմէյէն քիմսէ էրէյի աճախի կէօրիւր, օլ գատար նազլիք չիչէքլէրին իչինտէ սորմաշըք եաբրազնա օլ տէրէճէ իթիպար օլունմասընա:

Պաղչէնին օրթասընտա պիր հավուզ, սաւքըմ սէօյիւթլէր իւէ քուշատըմըր, վէ անէր քէօլիէ իտէրէք եազ մէվսիմինտէ կիւնէշին էն շիտտէթլի դէմանընտէ տախի հավու-

զուն քէնարընտէքի գանարէլէրէ օթուրուշս՝ ասլա շնմոին շափուէրի վուրամազ:

թէգրար հավուզուն քէնարընտէ մէրմէրտէն եաբըմըրշ գարշըմքը իքի չօճուք, կէօլէքրինտէն ազար ազար առ ագայօր կէօլ եաշը միսիլուր. վէ պիրինին էլինտէ մէրմէրտէն եաբըմըրշ եինէ սարմաշըք տալի, օլ պիրինին էլինտէ պիր զօնչէ կիւլ, յաքին զօնչէ թէիքէնլէր իչինտէ հէման զայպ օլմուշ. վէ պու չօճուքըար էլէքրինի պիրիպրէրինէ ուզատարագ չիչէքլէրի պիրի օլ պիրինէ վէրմէք արզուամինտէ կէզէքլէր. վէ օլ պիր էլէքրինի եիւքէքլէրինին իւզէրինէ գոմուշըար: Տիզէրինին իւզէրինտէ պիրէր կիւկէրճին: անէր տախի պիրի օլ պիրինէ ուզագ միւրատընտէ օլույօրլար:

Պաղչէնին նիհայէթինտէ՝ աղաձլէր իւէ եաբըմըրշ եուվարլաք օտար ըէսմինտէ պիր մահալ վար, քի անտէն իչէրի կիրիէճէք օլուր իսէ խարըճը կէօրիւնմէզ, եալընզգ կէօր եիւզիւ աղաձլէրին արասընտէն սէ չիչէպիլոր: Պու մահային տէրունի տիւրլիւ շնքիուֆէլէր իւէ միւզէյէն, վէ քէպիր պաղչէլէրտէ նէ միսիլուր խաշ զյունէթլէր վարիւէճէմիսի մէվժուտ մօտէլուու օլարագ (եանի ուֆաղը) նասըլքի թարիֆ իտէճէյիզ:

Պիր ու ֆագ հավուզ պիլլուրտէն եաբրւմը, տէրունինտէ պէրբագ սուլէր իլէ : Պիր աղ էօմէտէ պիր ու ֆագ չայ, տէրունինէ ու ֆագ կէմիլէր քօնուլմուշ, վէ չայըն էթրաֆը, պազը եէրի եապանի, եանի գոյալըք, վէ պազը մահայի եէ շնէ չայըն վէ բարաթիա վէ կէլինձիք չիչէրլէրի իլէ տօնանմը : Ո է պազը մահալէրինտէ տախի ու ֆագ պազըք գուլիպէլէրի . վէ պունլարըն ձէմիսի ասըլքէ օյվարի կէօրիւնիւշ իլէ իջրա օլմուշ :

(Օնտան պէրիտէ իրի թարաֆը ազաճ. լլըլէր իլէ պիր եօլ, էթրաֆընէ պօյալը օտուն բարմագըք չէ վրիլիմիշ :

Չայըն աշալը թարաֆընտէ պիր ու ֆագ չապան աղըլը վար, վէ եագընընտա եալանձը քօյուն սիւրիւլէրի կէզէյօրլէր, չաքին ձէմիսինտէն խօշ չու քի, պիր կէնձ քըլ ֆիսթան իլէ քէ օյլիւ քըաֆէթինտէ, վէ պիր կէնձ երըլէր, օլ տախի քէ օյլիւ ելլիսէսի կիյինմիշ՝ պիրիպիրլէրինէ եինէ սարմացք տալի վէրիսօրլար . վէ պու քէ օյլիւլէրին եանընտէ մատուն աղաձընտէն եաբրմըշ իրի ալշաք չօպան իսպէմէլէրի քօնուլմուշ, չաքին անլէր պէ օյիւք : Ազըլըն տէրունինտէ պիր թարաֆը պէ օլիւնմիւշ, օտա միսիլլու, պիր քըրէնք եաթազը վար, եանընտէ պիր քիթապիսանէ, պիրազ չփիթձի այաթլէրի, վէ չայըմ օլաճաք էշեատէն մատօն պիր գաչ տանիէ բէրմէշուր մինիաթուրա գատորօլէր տիվարտէ ասըլը . չաքին պու գատորօլէր ասլա օլ մահալին ախէր չէլինձինէ մութապըդ օլմայըզ,

իլլա ինսանի խույլէրին պազըլէրինի կէ օսթէ ըթի խուիլէր : Վլքինտէ նամբէօր պիր քիսնէ կէնտինէ էլլիք էաէնէ ֆէնալլըք իթմէլէ չապալայօր : Նրինձիտէ, պիր մէրհամէթսիլ քիմսէ պիր սէ ֆիլի քօլայօր : Իւշիւնձիւտէ պիր զիմմէթի զամիրէ լմանըմայան տէլիքանը պիր կէնձ քըզը կէնտինէ ձէլպ իտիպ հայը ֆէնալլըլէր իթմտիրտէն ոօնզրտ օլ քըզըն բէճամընը տախի տինլէմէթ պիր զիմմէթի զամիրէ լմանըմայան տէլիքանը պիր կէնձ քըզը կէնտինէ ձէլպ իտիպ հայը ֆէնալլըլէր իթմտիրտէն ոօնզրտ օլ քըզըն բէճամընը տախի տինլէմէթ պիր զիմմէթի զամիրէ լմանըմայան տէլիքանը պիր կիտէյօր :

Պունլարտէն մատօն եինէ օլ մահայտէ եէրի քու չէր բէյտա իթմտիրիմիշ, պաղէն չայըն էթրտիքընա էնիպ սու իշէրլէր, վէ պազը տախի տղամէլէրին պիրինտէն օլ պիրինէ չիչէրլէր իլէ եաբրմըշ քէ օրբիւլէրին իւզէրինէ քօնարլէր . վէ հասըլ օլ մահայտէն իշէրի կիրէն քիմսէ հազզ իտէպիլէճէր պին տիւրիւ շէլիւր կէօրէպիլիր : Միտէն արշարը ըքրտը իսէ պազէնին տիվարընտէ պիր գարու վար արշարը ըքրմաք իչուն :

Իրի թարաֆը լիմօն վէ բօրթուքալ աղաձէրի իլէ տօնանմը պիր եօլոտն կէշիլիպ պազէտէն էվին իշինէ կիրիլիր իտի : Ո է իշէրի կիրիտէրտէ պիր սէ օյիւք սօֆա , վէ սօֆանըն իւզէրինտէ իրի պէ օյիւք օտա , վէ եօրալքի գաթտէ իւչ օտա վարըտը :

Ը իմոփ նագլիմիզ, կէճէ վագթի եարը կէճէյէ պիր սուամէ գալարագ հազիրան այրնըն պաշանկընձէրինտէ տիր :

Ն լմ քաթմտէ սօֆանըն իւզէրինտէ սուզ թարաֆտէ օլտն օտատէն իշէրի կիրիլիր իսէ պիր սէտիր քօնուլմուշ, լէ հ չիթի մագաթ իլէ, պիր գաչ սանտապիէ, տիվարտէ պիր այնա , վէ գարշընտէ պիր Կստուածածին պատկերի : Տիւզ բէրքալ բէրտէլէր, պիր պանքօ , իւզէրինտէ իրի շէմիտան , վէ պիր չէքմէ այնուը իլէ պիրլիքտէ . չէքմէնին եանընտա պիր քըսուրքը եազմա , իւզէրինէ թօրլուլար սօքուլմուշ, շէօյլէ քի ատէթ իւզրէ տէօչէլի պիր օտա . զիսատէ հիչ պիր շէյ եօք . չաքին օտանըն իշինտէ տէֆա պիր գաթու վոր՝ անսէն իշէրի կիրիպ նասըլ օլ տուղինի թարիփ իտէրիզ :

Նրինձի օտանըն եէր տէօչէմէսի ձէվիլ թախիթալէր վէ աղ բուղէնի , վէ զայէթ իմմէթաձլը եաբրմըշ . վէ պաղը մահայէրինտէ սէտէֆ չիշէրլէր իշինմիշ : Տիվարլէրէ րէ սմիլի քէրազըտէր քարընմըշ , չայէր , օրմանլէր , քէ ոյիւքլէր , վէ ավճըլէր բէտէօլունմուշ , ֆագտմէ եինէ օլ րէսիմէրին արա-

սընաէ պիր չօք գարա աղամելէր եաղբլմըշ վէ իւզէրլէրինէ սարմաշըք սարըմըշ :

Դարշըլքըլ իրի քօնսոլ . տիվարաէ իրի այնա . վէ քօնսոլէրին իւզէրինտէ պիր չօք չէրլէր :

Օտանըն պիր քէօշէսինտէ մառւն աղամընտէն պիր ֆըլէնք եաթմաղը , իշնին թաքըմը զայէթ թէմիզ , եաթմաղըն եանընտէ պիր ։ Ասուածածին պատկերի , վէ գարշըլնտէ պիր պուրո , իւզէրինտէ բէք այա քանըվա իշէրի վէ պիր իբիսինտէ ենին սարմաշըք տալլէրի իշէնմիշ , չափն զայէթ մէշհուր իշէր , չէոյէ քի մահիր միւսէ վիլլիրին քալէմ իլէ եազորզը բէսիմէրէ պէնզէր :

Պուրօնուն եանընտէ եայլը պիր քանարէ՝ էօնիւնտէ պիր մառւն պանքօ վէ ալթընէ պիր ու ֆատ այա հալը քօնուլմուշ . քանարէնին քարշըլնտէ իրի քօլմուքլու իսքէմիէ , վէ պիր քաչ տանէ տախի ախէր սանտալիէշէր : Պանքօնուն իւզէրինտէ կիւմիւշ չէմիտանլէրէ տիքիլմիշ իրի սրէրմաշէթմօ մօմլար եանայօր :

Պանաբէնին իւզէրինտէ պիր կէնձ քըլ օթուրմուշ կէճէլիք էլսպիսէսի իլէ . էլինտէ պիր քիթապ օրույուպ վէ . աղայօր : Պաշընը էլինէ տայաթմըշ , պըրիլանմի միսիլլու բարլաք կէօզ եաշէրի զայէթ թէմիզ միսօ ֆիւթանընըն իւզէրինէ տէօրիւլիւր :

Անլ պիրազ էնփի , կէօզէրի սիեան վէ չայէթ կիւզէլ վէ հէր նէ գատար պագըշը

զայէթի իլէ աթէշի իսիւսէտէ օլ մասէյննէ պիրազ ճէվէրի զայպ օլարաք տուրկուն վէթաթը պիր պագըշը բէյտա իթմիշիտի : Աաշէլքրիսիեան վէ բէք կիւմրահ օլարաք պէյտաղ տօյնունտէն աշաղը ինմիշ : Եուվարլաք սուրաթը վէ ու ֆատ չէնեէսի սիեան սաշէրին տրասընտէն բէք տիլլպէր կէօրիւնիւր : Վլլէրի վէ այագէրի բէք ու ֆատ , չէոյէքի նատիր մագուլէսինտէն իտիլէր : Քոլէրի եարցագատար կէօրիւնիւր , ֆատաթ հիւմիւնիթարի իթմէր վէ անդլաթտրմաք միւմքին տէյլ :

Պու քըլ պիրազ կէչտիքտէն սօնղըա , գալքը տատարնըն գաբուսունու աշտը վէ գարանլըքտէ պաղչէյէ չըքար , վէ պիրազ տօլշտըքտէն սօնղըա քէտէր իլէ եինէ օտարնէ կիրիզ պաշատը պու սէօզէրի սէօյէյէրէք աղլամաղէ :

“ Վլլէթտէ օ ֆէնա եսրարէ աշնա օլան բագ պէնի թէքք իթմիշ օլմալը արը , զիրան քաչ կիւնտէն պէրի վատինտէ տուրմատը , ահ էկէր պէնի քապահաթլը պուլաբագ թէքք իտէճէք օլուր իսէ ” :

Պէօյէճէ քըլ կէնտիտէրտինի աղլար իքէն եօքարտէն պիրի էնիպ գաբուսունու աշմաք իոթէտի :

Պըլ իպթիտա ճէվապ վիրմէք իսմէմէտի ույշուտա մէմուլ իթտիթմէք միւրատըրլա , յափն սօնղըատան մօմուն եանտըղընը կէօրմիւշ օլտուզու խաթրընա կէլէրէք , կէօզէ-

րինի սիլտի խաւաէ եինէ բէք ալթ իւսթ ու տուղընտան պէնզինտէ բէնք քալմայարաք գաւ բույսու աշոր:

— Կէլէն ատէմ էվլլէլս մաթլււպունը մեցիւմէնէրէք սիւայ իթտի:

— Անչին կէճիքտին գարույու աշմազա:

— Քըզ պու սիւայտէն պիտ սպիւթիւն ալթ իւստ օլուսպ էլիքրի տախի թիթիւմէնէ պաշտառը: || Ե սոնդրա՝ կէլէն ատէմ քըզն ազամը օլտուղինի տախի կէօրիւպ տիտի:

— Պէն սէնին հայինաէ պիր աճայիպկը կէօրիւյօրում, կէօլէրին քըզմըզը, պէնզին աթմը էլիտէ թիթիւմէյօր, պաւնկար նէ՞ օլմը, սէօլէ պանա քօրքմա պէն օնա պիր չէ սէօլէմէմ:

— Խայըր պիր չէիմ ե՞ք, սիզէ ե օլէ կէլիտօր — տէյէրէք քըզ ինքեար իթտի աղլամը օլտուղընը:

— Կամըր, պէն ֆարգընտէ օլմայօրմույում զանն էտէյօրսուն, պէն պիր գաչ կիւնաէն պէրի բէք էյի ֆարգընտէ օլույօրում:

— Ա ու ատէմ պէօլէ սէօլէյէրէք կէնափ սի տահա ախէր չէյէր պիլսօր տէյու անզլամը մաք իսթէտի քըզն էսրարընէ վուգու ֆիէթ բէյտա իսթմէք իշան:

— Ո իզէ ե օլէ կէլլսօր, լաքին պէնիմ նէ՞ օլտայիլիք:

— Խըմէ չիմափ օրթամա տուրույօր աղմամը օլուսուղըն:

— Քըզ եինէ ինքեար իթտի, վէ րիճա իթտիքի, պու պօչ մէմուլինի քըզն ասըր խէվի իթտիսի ատէմէ սէօլէմէսին տէյու:

Պու խուսուսըն իւզէրինէ սաիր սէօն պէթ օլմայարաք կէլէն ատէմ ասըր նէ իսէմիւրտու անը սէօլէտի:

— Բարթօլօմիօս աղանըն ձանը պիր թաթլլ իսթէտի, պէսէմէ եաթմը հայտէնէն կէթիր:

— Էնք էյի — տէյու քըզ ձէվապ իթտի յաքին այաքէրի իլէրու վարմազտար. զիրա Բարթօլօմիօս աղանըն թաթլլ իսթէմէսինին ասըր սէպէպի քըզա բէք մալիւմ իսի:

— Քըզա Բարթօլօմիօս աղանըն էմրինի սէօլէյէն ատէմ եօքարը ըքքտը խէմէթսում սիւալ իթտի:

— Անչ եաբալն սէօլէտին մի:

— Լվլէթ:

— Ույույօրմույուտու:

— Խայըր:

— Անչ եաբար պիլմէմ պու վագըթա գաւ տար եաբա եալընը օթուրտու:

— Պէն տէ օնա թատմիւպ էտէյօրում, հէմ պիր չէյ օլմուլը, բէք պօչ տէյիլ — : Բարթօլօմիօս աղա օլ վագիթ — նէսի օրամաք — ախէրէք կէօղէրինի աջպալ վէ աիդիւզէրինէ օթուրտու:

— Արին օլ մատէյնաէ քըզ թաթլլ իլէ իշրի կիրայինաէ օլ սէօհայէթէ միւտավիմէթիստէմէտիլէր. Փագաթ Բարթօլօմիօս աղայէ պիրազ շիւպհէ կիրտիսինաէն քըզն եիւզիւնէ տիգաթլլ պագտուզը իշուն քըզ տախի հէմ աղլամը օլուսուղինի տույմուշ տուր աէյու քօրքտուղնտէն, հէմ տախի անըն պաքըզնըն ախէր սէպէպի օլարագ պիր քաթտահա ֆէնալաշտը իսէտէ թաթլլը վէրիպ հէման արշարը ըքքտը:

— Վէ քըզ աշազը ինտիքտին սոնդրա Բարթօլօմիօս աղա տիտի:

— Հէր կիւն կէօրտիւյիւմ քարըլսրա տիքքաթ էտէրիմ, տահա պունուն էմուլինի կէօրտիւյիւմ եօք տէմէսէմայիզ, սէն նէտէրսին. բէք կիւզէլ տէյիլ մի տիր:

— Շօլէ տիր ամման նէ ֆայտա:

— Եօք բէք սէ ֆայտա տէմէ, տահա պիւտիթիւն իւմիւտիմ քէսմէմիշիմ:

— Պիլիրիմ չալըլյօրսուն, լաքին եինէտէրիմ նէ ֆայտա :

— Անչին, պիր եօլունու պուլամազմըլմ զանն էտէյօրսուն:

— Պէլքի պուլուրսուն, լաքին նէ օլուր եօլունու պուլմայըլմ:

— Եթու առ մենքը, իզն ալտըղը կիսի տահան
նե՞ս գալըր:

— Տահա էօթէտէ բէք չօք շէյ քալըր,
ոէն զալիպա պիլմէյօրսուն :

— Այս տեղապահն պետք քարտաշ սէնտէ . իղն աւ լաճաբ օլուրամ պիթմէզ մի :

— լոյլէ սիզոէն թարափա պիթմիշ տիր ,
լաքին պիր տէ քըզա սօրալըմ :

— Քըզ նէ տէյէպիլիր, օ պէնիմ էլիմուէ :
— Ոիկ էօլէ զանն էտէյօրառնուղ ամմա

օնուր ալան ալմբշ - :

վէլթի իւշ սարսալըլը կիպի, պու սէ օգլէրի
իշխմտիյի անտէ օժուրըուղու զու՝ մահալտէն
սրչըրայլը այաղէ քալքու:

— ՚Ն՞ իսկ օ սէօլէտիցին , պիր տահա սէօլէտ , պէն եանլըշ անլատըմ զանն էտէյօրում :

— **Վ**' անլատըն քի :
— (Կ)նու ալան ալմըշ մը տէտին :

- Ellipsis:

— Եղիշ իսկ տօղըու անլամըշմ։

— Եթ տօղըու :
— Պիրինի կէօրմիւշ պէլէնմիշ մի :

— Պէտք է նմիշ օլսա տահաւ նէ իսթէրսինիզ,

իսպիւրին և վլիշչը պիթմիշ—։
Տարթօղօմիօս ազանըն տօսթուառն ։

Քըլղըն ախտար օլոռու ղընտէն ասլա խապէրի
եօլիսի իսէտէ, եալլնըզ աղլամբշ օլոռու ղինի
կէօրէրէք արօշ ալողաղլը լընը թէքիլի իձրա իթ-
մէք իչուն կէնտինտէն իշավէլէր իթմէքտէ
գուսուր իթմէզ իտի:

— Ա էն ն մ տ է ն ա լ լ յ օ ր ս ո ւ ն ։
Պ է ն կ մ ա հ ս մ տ ե ի մ ։ Հ է ն մ ա ն մ ։

— Պանտ տա մէ օյէ մէ լիսին :

— Այդեւ Փարզ չէ անցիլ:

— Այս տեղյօրառն, առըլ պահա լազբս օլա.
Ճար չէ տէմի՞ մի :

Պօշ պօղակ՝ կէնտիրսի պիր էյիճէ պիլմէ զ
քի բարթօղօմիօս աղայէ սէ օղլէսին, պու
սէ պէտուէն — պիր էյիճէ թասիհ էտէյիմտէ
խոթէ տիսինիդ կիսիր սիղէ նագէ լիտէրիմ — տէ
յէրէք ոլ ախշամ տահա զիցատէ պիր չէյ իլա
մէ իտէմէտի :

Ը իմոի իֆատե իտէրիզքի , Բարթօղօն
միօն աղա՝ Խունեայ տուտաւնուն (քըզըն իսմի)

ագրապալսըլտը , վեց չօքտան պէտու քըզը աւ
մաք իսթէր իտի իսէտէ , ոլ կիւնէտէ կին պիր
չարէսինի պուլամայրպ , Փագալթ տահաւ իւ-
միտի գալթ իթմէմիշ իտի : | աբին Կունեայ
տուտու ԿարթՕղՕմիՕս աղայը ասլա մէվե-
մէզիսի , շիմոի մէրտու մնւն նասրլ ատէմ օլ-
տուզունու թարիֆ իտէրսէք պիր էյիճէ անդ
լաշըլու :

Եվլելա կէնտի ագրապասը . վէ պունտան
մանտա Տարթօղօմիօս աղա , ալթմըշ եաշըն-
տէ , չէնեէսի իշքրի չէօքմիւշ , զայէթ թի-
թիզ , իրասոլ վէ շրբքին պիր տաէմ իտի , ոլ
կիւնէ տէկին էվլենմէ միշ բէք զիյատէ թա-
մահքեար օլտուղբնտէն , լաքին՝ Առնեայ տու-
տունուն խաթըլը իշուն արթըլք ագձէ կէօ-
զիւնտէ տէկիլ , ձէմի վարիէթինի թէլէֆ իթ-
մէք լազըմ կէլսէ պին տէֆա զայլ օլաճաք ,
լաքին եինէ էօլէ իքէն պազէն թամահքեար-
լըզը էլսէն պլրաքմազ : Առնեայ տուտունուն
ախէր քիմաէսի օլմայրպ Տարթօղօմիօս ա-
զանըն եանընտէ օթուրուր իտի , Փագաթ
մէրսումըն կէնտինէ այտապասը օլտուղբնլ պի-
մազ վէ Փիլ վագը Առնեայ տուտու ախէր
պիր տէլիքանլը սէվէր օլտուղբնտէն , վէ անը
սէվմէք իշուն բէք չօք միւչքիլիէթ օլարաք
էօլիւ տախմա աղապ իլէ կէչքը իտի , վէ ոլ
կիւնլէրտէ սէվտինի տէլիքանլույտ կէօրէմ-
միշ , վէ Տարթօղօմիօս աղանըն կէնտինի-
նի սէվոյինի պէլքի տէլիքանլը տույմուշ վէ
կէնտինի թէքը իտէք տէյուր օտասրնտէ օ-
թուրմուշ աղարըոր նասըլքի իֆատէ իթուիք
ինէ , վէ թաթըլը վէրտիքտէն սօնղըա եինէ
քէտէր իլէ կէլիպ եաթաղէ կիրախ . լաքին
ույքու կէօլիւնէ ասլա կիրմէ զիտի , նաղիք
կէօքսիւ պիր ախզիւ աղամանընտէն ինէր ըր-
քար , եիւղէրի բէմպէլշմիշ վէ եաստրղընը
կէօգ եաշլէրի իլէ րալաթմըշ ըստ :

Պէրխանէ Բարձմօղօմիօս աղա , կեճէլքը
քալուղունու քօմուշ օտաներն իշխանէ “ Եա ,
պէ օյլէ մի , Եա , պէ օյլէ մի , Եա , պէ օյլէ մի ”
տվշէրեք վէ աղջունակն էթրաֆէ թժիւքիւթիւք
տատառա կէսէն առ առ ո :

ՕԼ կիձէ պէջլէճէ կէչտիքտէն սօնլրա
Բարթօղօմիօս աղա՝ Նունեայ տուտույէ բէք
զարադ պազամը օլտուղընտէն իրմէ կիւնի
սուրէժինտէն զէհիր աքայօր, պիր տիւզիւ
Նունեայ տուտույու չաշըրը պիր շէ թէն
պիհ իտէր վէ սօնտւնտէ պիր պէհանէ պուլա
րագ զավալա քըզը բէք ֆէնա թէրսէքր։
Նունեայ տուտու տախի գօրգուսընտէն էլլէ-
րի թիթիրէյէրէք խօշնուա իտէպիլմէ կէ է-
լմնտէն կէլէնձէ հտի իտէր իտէտէ կէօրտիւյիւ
պէտ չէ հրէտէն վէ իշխմտիյի պէտ լաքրուրըէք-
րտէն թէքմիլէն շաշըրը Բարթօղօմիօս ա-
զանըն սէսինի ալտորը անտէ պաշարը թի-
թիրէմէկէ, վէ օլ կիձէ տախի մէրսում կէն-
տիշիւպհէսինտէն հէման հէտ տագըգա՞ Նուն-
եայ տուտույու պօշ վէսիլէլէր իէ չաշըրը
պիր չօք էմրլէր իտէրիտի, չէջլէքի սաւահաա
պիր սաւաթ գալարաք կիւնպէլա եաթաղէ
կիրափի։

Իրմէսի կիւնի Նունեայ տուտու էրբէնտէն
պազէյէ չըքըզ վէ թարիփ իթակիմիլ գա-
բունուն էօնիւնտէ պիր կիւլ պուլտու իտէ
բէք քէտէր իթտի, զիրա սէվույի տէլիքան-
լու կէլմիշ վէ չօք պէքլէմիշ լաքին Նունեայ
տուտու կիտէմէտիյինտէն, աջդը կէնտի կէլ-
տիսինի պէյան իթմէք իչուն կիւլիւ տիվարըն
տրշարընտէն պազէյէ աթմը վէ կիթմիշ
իտի։

Պու մինվալ իւզբէ հէր կէճէ Բարթօղօ-
միօս աղա՝ Նունեայ տուտունուն եագասընը
պըրաքմազ վէ հէր սաւահ տախի մէրսումէ
պաշէյէ չըգըզ գաբունուն էօնիւնտէ կիւլիւ
պուլտուզ վէման ձիհան կէնտիսինէ գարան-
լըք օլուպնէ թարզ հարաքէլթ իտէճէյինի պիլւ
մէզ իտի,

Պիր այ գատար միւրուր իթտի, Նունեայ
տուտու հիչ պիր ախշամ սէվույի տէլիքանլու-
նէ կէօրիւշէմէյէրէք, վէ տէլիքանլու տախի
իւմիտինի գաթ իթմէ տէրէճէլէրինէ կէլմիշ
իտի, զիրա օլ վագէմէ տէկին հիչ պէջլէ շէ
վուգու օլտուզի եօղուտու։

Պիր կէճէ Բարթօղօմիօս աղա էվէ կէլ-
մէմիշ, վէ խապէր տախի իթմիշ իտի կէնտի-
նի պէքլէմէսինլէր տէյու։

Պու խապէրէ Նունեայ տուտու պիր թա-
րաֆտէն սէվինիր վէ հէմ տախի շիւպհէ ի-
տէր քի աճէպ աշքը եինէ օլ ախշամ կէլի-
մի տէյու։

Եարը կէճէյէ իքի սաւաթ գալարաք Նուն-
եայ տուտու պազէյէ կիտիպ գաբունուն էօ-
նիւնտէ պէքլէր իտի։ Ազ պիր սէս գուլազընէ
կէլմէ հէման օթուրտուզու իսքէմէտէն գալ-
գըզ եիւրէյի չարբմազէ պաշար վէ սօնլրա
քիմսէ կէլէն օլմազ իտէ եինէ քէտէրէ տիւ-
շէր։

ՕՏՈՒՐՄԱՅ ՀԱՅ ԱՌԱՋ ԱՎԱՋ ԱՎԱՋ ԱՎԱՋ
(Առաջային) ՀԱՅ ԱՎԱՋ ԱՎԱՋ ԱՎԱՋ ԱՎԱՋ ԱՎԱՋ

Պու թարզ պէքլէիշտէր նէ տէրէձէ թաթէլ, յաքին նէ տէրէձէ տախի գալպի էզիձի օլտուղու իֆատէ օլունմազ:

Օբհայէթ եարըմսաաթ գատար պէքլէտիքտէն սօնդրա սէ վախի տէլիքանլու կէլիպ կէնտի իշարէթինի էտիպ վէ օլ տախի ձէ վապ վէրտի իսէ թարաֆէյն տույոութլէրի սէ վինձի գատիր մի եազմաք:

Տուտութլէրի մէ մունիէթտէն էլլէրի թիթիքէր, սէնողէթինտէ թէնք քալմամըշ» եիւ-

րէլէրի չարբար վէ թիւքէնիր, պիրիպիրլէրինին էլլէրէն թութմուշէր, պիրինին էլլէրէ սրճաք, վէ օլ պիրինին էլլէ պուղքէսիլիշ. վէլ հասըլ ալթիւսթ օլմատան գուվիլէթլէրի թէսիլիպ պունտան էվիլէլ սէ օլլէտիմիդ մառն իսքէմէլէրին իւզէրինէ օթուրտուլէր:

Ու հապակէթ նէ աէրէձէ գուվիլէթլի շնակի քի ինսանը պիւտպիւթիւն թէպտիւթէր: Տիւշիւնձէլէրինի պօզար, թապիաթընը թէպտիւթիւնիր, նիհայէթ աշըդ օլանէ ախէր հայլէր քէսպ իթտիրէր:

Տէլիքանլու պիր այ գատար կէօրէմէտիյինին սէպէպինի սօրաձաք, լաքին ֆիքրինի թօրլայամայօր. վէ քըզ տախի սէվոլիյինտէն ավֆաւթ տիլէյէրէք նագրթօղօմիօս աղանըն իթտիքլէրինի նագլիտէձէք ամմա տիշտէրի քիլլէնմիշ կիպի աղզընտէն ձէվապ չըքամազ:

Դնամը տէլիքանլու պիրազ կէնտինէ կէւէրէք տիտի:

- Ե՞՞ Նունեայ, պիր այտէն պէրու պանաիթունին նէ իտի, պէնի ապա տիւշիւնմէզդմիտինն -

Նունեայ տուտու աշքընըն էլինի կէնտի եիւրէյինին իւզէրինէ քցարագ ձէվապ իթտի:

- Ե՞՞ Խլէ Տիգրան, (տէլիքանլուն իսմի) ֆագամթ պէնի ձիւնհալը պէլլէմէ. աճապ պէն սէնտէն քէտէրի տէյիլլի իտիմ, հէր տագրգէ սէնի տիւշիւնմէզմիստիմ, պու վագըթլէրօլուր իսէ իւրէյիմտէ տույոուղում թարիփօլմազ շէյլէրի նանըլ սէ օյլէյիմ. պիլմէմ նանըլ տայանտըմ պու գատար կէօնիւլ աղապէրինէ:

- Ե՞ Բջնն, նէ իտի սէպէպի:

- Ե իմոի սէ օյլէրիմ, յաքին իսպթիտա պըրաք պէնի պիրազ սէնի կէօրիւպ վէ տույոուղում սէվինձին լէզզէթինի ալայըմ, զիրաահ Տիգրան սէնի բէր չօ սէվիլիմ:

- Ե՞ Զլէ իսէ պանա կիւէճէնմիշ տէյիլիտին վէ պիր այ տըր կէօրիւշէմէտիմիրին սէպէպի սէնին իսթէրլինին իլէ տէյիլ իտի:

- Ե՞ Կ, նէ մինասիագէթ - տիւերէք՝ Նունեայ տուտու պաշտառը նարթօղօմիօս աղանըն կիւէճէք միւրատլէրինի նագլիթմէկէ:

- Ե՞ Նունեայ, պունկարա նանըլ թահամմիւլ էտէյօրտուն - տէտի տէլիքանլու պիր էյիճէ հէր շէմի անզպատրքուն սօնդրա:

Օլ վագըթ՝ Նունեայ տուտու պիր ձէվապ վիրէմշէրէք եալընըդ աշքընըն եիւգիւնէ պաքտը իսէ աէլիքանլու ձէվապ իթտի:

— Վելիրիմ սէնտէ բէք չօք թաքսիրաթ ու տուղընը , յաքին շիմսիէ գատար սապր իթտիմիմ , պազը տիւշիւնձէլէրէ մէանի իտի իտէտէ շիմսի սէնին պու հալինի կէօրէրէք պիր տադրգէ սէնի պու էլուէ պրաքմաք պանա բէք պէջիւք ար վերէճէք պիր մատուէ տիր , քալք պիր սանիէ տուրմայալըմ — տիմէտէ ՇարթՕզ զՕմիՕս աղա պալէտէ տէ կիլլէնմիշ տինլէր ու տուղընտէն էլինտէն ալընը գաջըթլոր տէյտու տգլը պաշնտէն կիտէրէք տէրագապ եէրիշխալ

քըզը այլրմաք սէվլտասըլըա քօլունտան գուլէ վէթ իէթ թութուպ պէրի իթմէտէ ՚Նունեայ տուտու տիւշիւպ վէ պաշը թաշա կէլէրէք եարըլըպ պաշատար քանլէր ագմազա . ու զէման տէլի քանլու սէվլտինի քուճաքըլը քալ արտօրոր վէ էլպիտէսինի ու գլոմէթլու գան պիւսպիւթիւն ալէ պյատը :

Օւ վոգլէ Տիգրան աղա ՇարթՕզՕմիՕս աղայէ տէօնիւպ տէտի :

— Վէ զալիմ , Շամահա նամըլը ձէվապ վէրէճէրսին : Վէ քըզըն պիր տիւշիւ պայլը ալընը կէօրէրէք տուտարնա գատար կէօմիւրիւպ եամտալընըն իւզէրինէ եաթըլըտըտէն սօնլրա տէրագապ հէքիմէրէ խապէր իթտի :

Լիր սատաթտէն սօնլրա ՚Նունեայ տուտու պիրազ այլըզպ տէլիքանլույու եանլընտէ կէօր տիւ իտէ կէնտի ֆէնա հալինի տույարաք սէվլտինին էլինի իսթէյփ պաշատար պու սէօլէրի սէօյլէմէկէ :

— Տիգրան , պու ախշամքի տույտուղըւ մուգ սէվինձլէր նէլի թէպտիլ օլտու , շիմսի պէնիմ սէսիմ քուլալընա տահա կէլիյօր՝ եարըն էօլիւմիւն օքումալարընը տինլէյէճէրսին , յաքին պէնի ունութմա — տէյիս ՚Նունեայ տուտու թէքրար կէնտինտէն կէչտի : Օիրա գանը տինտիրմէք միւմքին օլմայլըպ պիր տիւզիւ ագարըտը :

Հէքիմէր հէր նէ գատար կէլտիէր իտէ տէ պիր չարէ իտէ մէտիլէր :

Տիգրան աղա ՚Նունեայ տուտունուն եա-

Թաղլնըն եանընտէ տուրմուշ հեքիմէրէ պիր տիւզիւ թէճա խաէր վէ անլէրտէն իւմիտ պէք թէր՝ լսքին նէ՞ չարէ . անլէր տախի բէք զիյատէ ձէհտ իթտիլէր իսէտէ տէվա օլմազ տէրտէ նամըլ չարէ խաէպիլերէ :

Պիր արալլք. Նունեայ տուտու եինէ այր լապ “ ԱՇ Տիգրան պանա պիր չարէ ” տէր տէր մէկ թէքրարէն պայըլոր :

Տիգրան աղանըն նէ գատար միւշքիլհա լի օլուու զունու օրույան սնդլայապիլեր : Աէվ տիյի օլաէրէճէտէ , հեքիմէրէ պըրազըտ կիթմիշէր , քիմսէտէն իւմիտ քալմամըշ , վէ Նունեայ տուտունուն պիր տադրդատէն օլպիրինէ էօլիւմէ եաքլաշարզնը կէ օրիւյօր : Նիհայէթ օն իքի սաաթտէն սօնդրա , Նունեայ տուտու

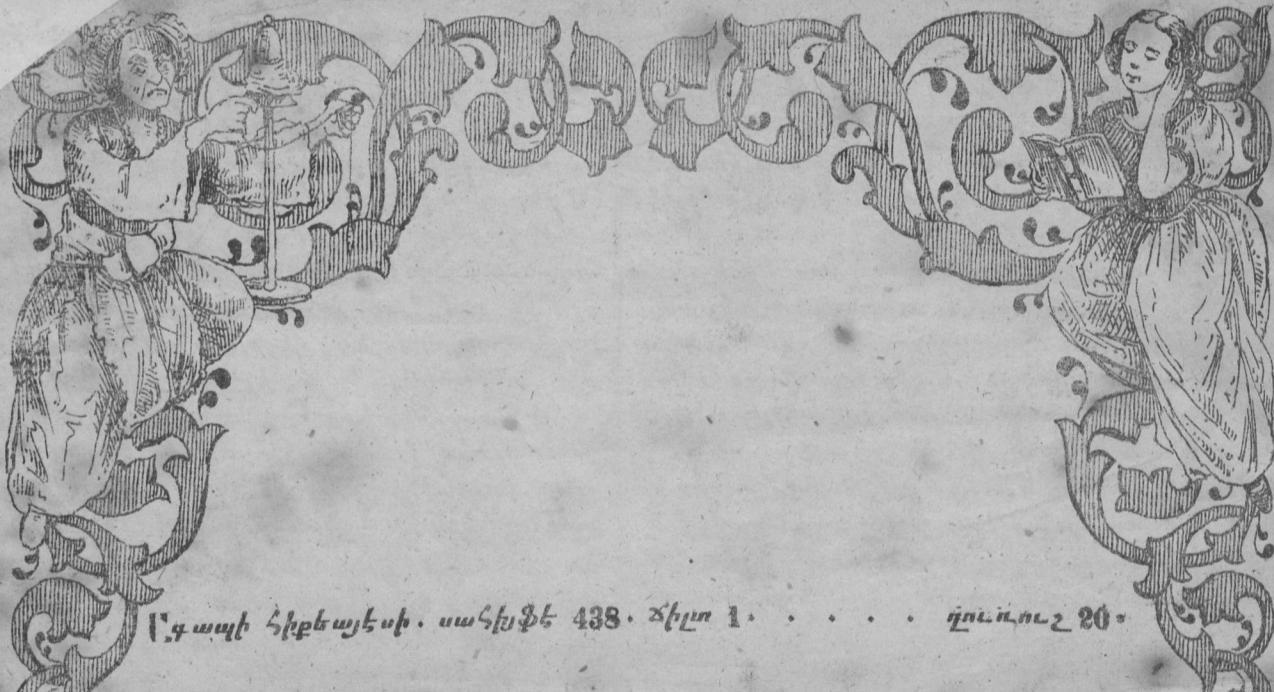
թէքրար կէօպէրինի աչըպ “ Տիգրան պէնի ” ունութմա , վէ պու կէճէ սանա վէրտիւ “ յիմ սարմալք տալինի ղայպ իթմէ ” տէրէքրէ ձան թէսիմ իթմափ :

Վէ անլն էօլիւմիւնէ , Դարթօղօմիօս աղանըն տօսթունուն պօշտօղազլըլը սէպէպ օլմաոր աշեքեար կէօրիւնիւյօր , զիրա անլն պօշտօղազլըլընուէն մէրսում շիւպհէլէնիալ պու տէրէճէ ֆէնալքլէրէ պատի օլուու :

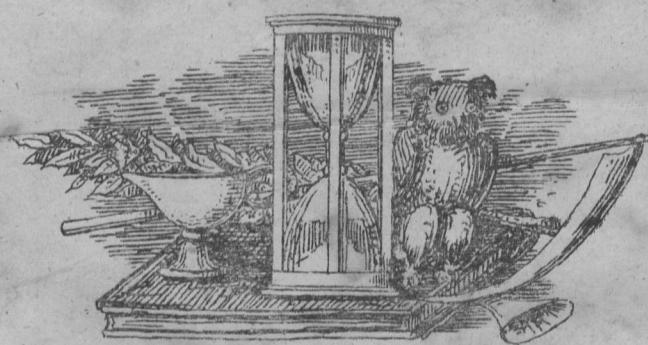
Վէ պու սէպէպտէն պու րիսալէնին պաշլանկընտէ թարիֆ իթտիյիմիզ մէզար թաշընլն իւզէրինէ Տիգրան աղա օլ պէյթի եազարըմըշ իսի վէ կէնտիսի տախի միւտտէթի էօմրիւնտէ պիր տախի կիւլէմէյիպ էօմրիւնի ահ ու վահ իլէ կէչիրտի :

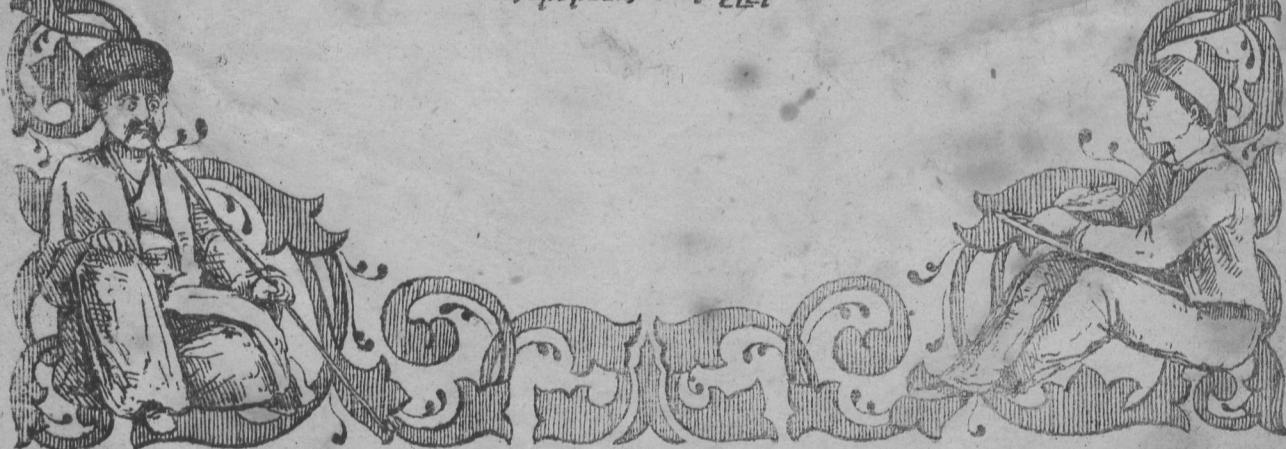
Ճմշբ մազքիշ « բայս մմիջնարձութ զայդը և
ճայցի ամսա Անձի արք Արք, ունենամ ու Զ
Յա և Անհիլ աստ վիճակ զայնական նիշ և
• իւնիլ նիլութի առաջ գայլ
սՕմիՕքՕնիրա/ | , քմրիւթիօ և մայս Արք
բ բայն պրայրարօնցօր մաս ունչուու մայնաց
մայս առիք : զօրդիւթիօ մի զայդէա զայնիօ
բայմ մէր այլ : Եռուցիւ մխանցքարարօնցօր
• առյօ կուռա ծղմիւպամթի Անդիւ արք
շար միմ հայուից արք Անյունան արք Արք
ան զար մի պատիւթիւնի Քիշան Խանցներանց
քառ վիճբ յա արք Անյուիշ Վիժերդ ու մարց
վիճառաւի վիճառ վիճառ մի իւր շվերու
մայլիու բայթիւնի վիճառ վիճառ ուրի ճամ շվերու

Պատի հիբեայէսի . սահման 438 . ճիւլ 1 դուռը 20 .

Պալատէ զիքր օլունան հիբեայէ , վէ կերէք պու Պօշպօղազ ըիսալէսի
չարսու Ճիւլարինտէ , վէ սայիր մահալիքրտէ պուլունան դիթապճըւրին
ճէ միսինտէ սախթըլըր :

ULB Halle
000 590 770

3/1

D: Fa 2663
40

